

**Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav ekonomických věd**

Analýza municipálních příjmů

Ladislav Němeček

**Bakalářská práce
2013**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Ladislav Němeček**
Osobní číslo: **E100015**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**
Název tématu: **Analýza municipálních příjmů**
Zadávající katedra: **Ústav ekonomických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Bakalant na konkrétní obci Kropáčova Vrutice provede analýzu příjmů v období 2001 - 2011 pomocí regresní analýzy v rámci finančního systému platného v ČR. Zaměří se na orgány, samostanou a přenesenou působnost obce, municipální rozpočet a jeho strukturu. V rámci analýzy municipálních příjmů bude naznačen očekávaný výhled na následující dva roky.

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

HAMERNÍKOVÁ, B., MAAYTOVÁ, A. Veřejné finance. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0.
HINDLS, R., HRONOVÁ, S., SEGER, J. Statistika pro ekonomy. 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007, 415 s. ISBN 978-80-86946-43-6.
PEKOVÁ, J. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008, 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
PEKOVÁ, J. Hospodaření a finance územní samosprávy. 1. vyd. Praha: Managment Press, 2004, 375 s. ISBN 80-726-1086-4.
PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 1. vyd. Praha: Grada, 2007, 280 s. ISBN 978-802-4720-975.
Interní materiály obce Kropáčova Vrutice.
Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění.
Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění.
Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů.

Vedoucí bakalářské práce:

Koťátková Stránská
Ing. Pavla Koťátková Stránská
Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: 3. září 2012

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2013

Myšková
doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

Volejníková
doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 9. října 2012

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako Školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 4. 2013

Ladislav Němeček

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych rád poděkoval své vedoucí práce Ing. Pavle Kořátkové Stránské, Ph.D. za její odbornou pomoc, cenné rady a čas, který mi pomohl při zpracování bakalářské práce. Děkuji panu Miroslavu Hrázkému starostovi obce Kropáčova Vrutice a hospodářce obce paní Ludmile Mouchové za ochotu při konzultacích týkajících se bakalářské práce.

ANOTACE

Bakalářská práce je věnována analýze příjmů obce Kropáčova Vrutice v období 2001 - 2011 pomocí regresní analýzy. Zaměřuje se na orgány, samostatnou a přenesenou působnost obce, municipální rozpočet a jeho strukturu. V rámci analýzy municipálních příjmů je naznačen očekávaný výhled na následující dva roky.

KLÍČOVÁ SLOVA

Daňové příjmy, časové řady, municipální příjmy, obec, rozpočet obce, regresní analýza

TITLE

Analysis of municipal revenues

ANNOTATION

This bachelor's thesis is dedicated to the analysis of revenues of municipality Kropáčova Vrutice in period 2001 – 2011. It is done using a regressive analysis. The bachelor is aimed at authorities, self-governing and transferred province of the municipality, a municipal budget and its structure. There is insinuated an expecting prospect within the analysis of municipal revenues for following two years.

KEYWORDS

Tax revenues, time series, municipal revenues, municipality, the budget of the municipality, regression analysis

OBSAH

ÚVOD	10
1 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA	11
1.1 PŘEDPOKLADY FUNGOVÁNÍ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY	12
2 OBEC	13
2.1 CHARAKTERISTIKA OBCE	13
2.2 PŮSOBNOST OBCE	14
2.2.1 <i>Samostatná působnost</i>	15
2.2.2 <i>Přenesená působnost</i>	15
2.3 HOSPODAŘENÍ OBCE	16
2.3.1 <i>Rozpočet obce</i>	16
2.3.2 <i>Struktura rozpočtu</i>	17
2.3.3 <i>Rozpočtový výhled</i>	18
2.3.4 <i>Rozpočtová skladba</i>	19
3 PŘÍJMY OBCÍ V ČESKÉ REPUBLICCE	20
3.1 DAŇOVÉ PŘÍJMY	20
3.1.1 <i>Daňové příjmy obcí od roku 2001 do současnosti</i>	22
3.1.2 <i>Daňové příjmy dle novely zákona o RUD s platností od roku 2013</i>	24
3.2 NEDAŇOVÉ PŘÍJMY	25
3.3 DOTACE	26
3.4 NÁVRATNÉ PŘÍJMY	27
4 REGRESNÍ ANALÝZA	28
4.1 JEDNODUCHÝ MODEL LINEÁRNÍ REGRESE	28
4.2 PRINCIP METODY NEJMENŠÍCH ČTVERCŮ	29
5 ANALÝZA ČASOVÝCH ŘAD	30
5.1 PŘÍSTUPY K MODELOVÁNÍ ČASOVÝCH ŘAD	30
5.2 POPIS TRENDOVÉ SLOŽKY	32
5.3 ELEMENTÁRNÍ CHARAKTERISTIKY ČASOVÝCH ŘAD	33
6 ANALÝZA PŘÍJMŮ OBCE KROPÁČOVA VRUTICE	34
6.1 CHARAKTERISTIKA OBCE KROPÁČOVA VRUTICE	34
6.2 CELKOVÉ PŘÍJMY OBCE	36
6.2.1 <i>Regresní analýza celkových příjmů</i>	37
6.3 DAŇOVÉ PŘÍJMY	38
6.3.1 <i>Regresní analýza daňových příjmů</i>	39
6.3.2 <i>Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti</i>	41
6.3.3 <i>Daň z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti</i>	42
6.3.4 <i>Daň z příjmů právnických osob</i>	43
6.3.5 <i>Daň z přidané hodnoty</i>	44
6.3.6 <i>Daň z nemovitostí</i>	45
6.3.7 <i>Místní poplatky</i>	47
6.4 NEDAŇOVÉ PŘÍJMY	51
6.5 KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY	52
6.6 DOTACE	53
ZÁVĚR	54
POUŽITÁ LITERATURA	56
SEZNAM PŘÍLOH	60

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Struktura běžného rozpočtu	18
Tabulka 2: Struktura kapitálového rozpočtu	18
Tabulka 3: Koefficienty postupných přechodů a násobky postupných přechodů	24
Tabulka 4: Typy trendových funkcí	33
Tabulka 5: Podíl jednotlivých příjmů na celkových příjmech	36
Tabulka 6: Predikce příjmů obce pro rok 2012 a 2013 (v tis. Kč)	37
Tabulka 7: Tempo růstu celkových příjmů v letech 2001 – 2011	38
Tabulka 8: Daňové příjmy obce na 1 obyvatele v letech 2001 – 2011 (v tis. Kč)	39
Tabulka 9: Predikce daňových příjmů obce pro rok 2012 a 2013 (v tis. Kč).....	40
Tabulka 10: Tempo růstu daňových příjmů (v %)	41
Tabulka 11: Daň z příjmů FO ze závislé činnosti v přepočtu na jednoho obyvatele	42
Tabulka 12: Příjmy z DPFO ze samostatně výdělečné činnosti v přepočtu na jednoho obyvatele.....	43
Tabulka 13: Příjmy obce z DPPO v přepočtu na jednoho obyvatele	43
Tabulka 14: Podíl DPH na celkových daňových příjmech obce (v %).....	45
Tabulka 15: Příjmy z DPH v přepočtu na jednoho obyvatele	45
Tabulka 16: Druhy pozemků v Kropáčově Vrutici	47
Tabulka 17: Příjem obce z daně z nemovitostí v přepočtu na jednoho obyvatele.....	47
Tabulka 18: Predikce místních poplatků pro rok 2012 a 2013 (v tis. Kč).....	49
Tabulka 19: Tempo růstu místních poplatků (v %).....	50
Tabulka 20: Příjmy obce z pronájmu nemovitostí v letech 2001-2011 (v tis. Kč)	51
Tabulka 21: Přijaté dotace v jednotlivých letech.....	53

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Schéma veřejné správy	11
Obrázek 2: Vývoj počtu obyvatel v letech 2001-2012	35
Obrázek 3: Vývoj celkových příjmů obce v jednotlivých letech (v tis. Kč)	36
Obrázek 4: Regresní analýza celkových příjmů (v tis. Kč).....	38
Obrázek 5: Vývoj celkových daňových příjmů v letech 2001 – 2011 (v tis. Kč)	39
Obrázek 6: Regresní analýza daňových příjmů (v tis. Kč).....	40
Obrázek 7: Příjem obce z daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (v tis. Kč).....	41
Obrázek 8: Příjmy obce z daně z příjmů FO ze samostatně výdělečné činnosti (v tis. Kč).....	42
Obrázek 9: Příjmy obce Kropáčova Vrutice z daně z příjmů právnických osob (v tis. Kč)	43
Obrázek 10: Příjmy obce z DPH v jednotlivých letech (v tis. Kč).....	44
Obrázek 11: Příjmy z daně z nemovitostí v letech 2001 – 2011 (v tis. Kč).....	46
Obrázek 12: Příjmy obce Kropáčova Vrutice z místních poplatků (v tis. Kč).....	48
Obrázek 13: Podíl jednotlivých poplatků v roce 2011 v obci Kropáčova Vrutice (v %).....	49
Obrázek 14: Regresní analýza místních poplatků (v tis. Kč)	50
Obrázek 15: Vývoj nedaňových příjmů obce v letech 2001 – 2011 (v tis. Kč)	51
Obrázek 16: Příjmy z prodeje kapitálového majetku v letech 2001 – 2011 (v tis. Kč).....	52

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
FO	Fyzická osoba
MF	Ministerstvo financí
OZV	Obecně závazná vyhláška
PO	Právnická osoba
RUD	Rozpočtové určení daní
ÚSC	Územní samosprávný celek
VÚSC	Vyšší územní samosprávný celek
ZÚSC	Základní územní samosprávný celek

ÚVOD

Obec je charakterizována jako základní společenství občanů. Obec je veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek. Mezi základní poslání obcí patří péče o všestranný rozvoj jejich území a o potřeby občanů. Obce pro svůj rozvoj potřebují dostatečné finanční prostředky. V České republice nejvýznamnější skupinu příjmů představují příjmy daňové, které dostávají obce na základě platného rozpočtového určení daní (dále jen „RUD“). V posledních letech dochází k častým změnám v RUD ve prospěch obecních rozpočtů. Obce mohou k vyššímu objemu svých finančních prostředků přispět též vlastní aktivitou prostřednictvím nedaňových a kapitálových příjmů.

Tato bakalářská práce je zaměřena na analýzu příjmů obce Kropáčova Vrutice v období 2001 – 2011 pomocí regresní analýzy. Cílem práce je analyzovat příjmy rozpočtu obce Kropáčova Vrutice v letech 2001 - 2011 a odhadnout očekávaný výhled na následující dva roky.

Práce je rozdělena do čtyř částí. V první části se bude zabývat územní samosprávou – jejím vznikem, současnou územní samosprávou v České republice a předpoklady jejího fungování. Dále charakteristikou obcí a měst (dále jen „obcí“) v ČR. Bude zde charakterizována přenesená a samostatná působnost, rozpočet obce, struktura rozpočtu, rozpočtový výhled a rozpočtová skladba.

Druhá část se zabývá charakteristikou příjmů obcí v ČR. Budou zde blíže specifikovány daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy, dotace a návratné příjmy.

Třetí část bude věnována základním teoretickým poznatkům z použitých statistických metod - regresní analýzy a analýzy časových řad. V rámci regresní analýzy bude vysvětlen jednoduchý model lineární regrese a princip metody nejmenších čtverců. Analýza časových řad bude charakterizována na základě přístupů k modelování časových řad, popisu trendové složky a elementárních charakteristik časových řad.

V závěrečné části bude provedena analýza příjmů obce Kropáčova Vrutice v letech 2001-2011. Nejprve budou uvedeny základní informace o vybrané obci a následně provedena analýza příjmů obce. Regresní analýza bude použita u celkových příjmů obce, u celkových daňových příjmů obce a u místních poplatků s odhadem na roky 2012 a 2013. Výsledky provedených analýz budou doprovázeny grafickou vizualizací s příslušným komentářem.

1 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA

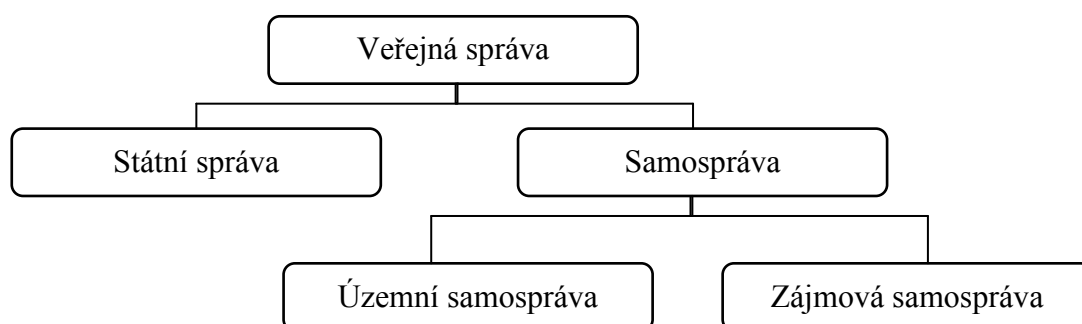
Územní samosprávu lze charakterizovat jako formu veřejného vládnutí (resp. veřejné moci) a veřejné správy. Územní samospráva je realizací práva občanů na vlastní samosprávu, právo na spravování určitého území menšího než je stát na základě působnosti, která je stanovena Ústavou a dalšími právními předpisy, a na základě vytvoření potřebných ekonomických podmínek. Stát přenechává část realizace veřejné správy nestátnímu subjektu, což je považováno za projev demokracie. [14]

Vznik územní samosprávy

Územní samospráva vznikala dvěma způsoby – **přírozeně a uměle**. Lidé se sdružovali na určitém vymezeném místě, a na základě toho vznikaly přírozeně obce a města s menším či větším počtem obyvatel. Uměle vznikala rozhodnutím, v minulosti především dohodou mezi panovníkem a městy, jako vyšší stupeň územní samosprávy, který zahrnuje více měst a obcí v dané oblasti. [12]

Územní samospráva ve veřejné správě

Samospráva je spolu se státní správou součástí veřejné správy. Samospráva může mít podobu **územní** a **zájmové samosprávy**. Územní samospráva zastupuje zájmy osob sídlících na určitém území. Zájmová samospráva zastupuje zájmy osob spojených zejména určitými společnými zájmy (např. profesní komory). (viz obrázek 1) [17]

Obrázek 1: Schéma veřejné správy

Zdroj: [17]

V rámci samosprávy existuje v ČR dvoustupňový systém. Základní jednotkou územní samosprávy podle Ústavy ČR je **obec**. Druhým (vyšším) stupněm jsou dle ústavy vyšší územní správní celky (dále jen „VÚSC“), které označujeme jako **kraje**. Kraje fakticky vznikly k 1. 1. 2001 na základě zákona č. 347/1997 Sb. Zákon vymezuje na území ČR 14 VÚSC – krajů (13 krajů a Praha). [17]

1.1 Předpoklady fungování územní samosprávy

Pro úspěšné fungování územní samosprávy a realizování její funkce je potřeba vytvořit potřebné předpoklady, které lze shrnout do dvou skupin:

- legislativní předpoklady;
- ekonomické předpoklady.

Legislativou se upravuje zejména vznik jednotlivých článků územní samosprávy, jejich působnost, pravomoci, ale i odpovědnost (v ČR např. zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), zákon č. 129/2000 Sb., o krajích a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze). Legislativa dále upravuje organizaci územní samosprávy, její orgány a působnost jednotlivých orgánů. Upravuje funkce územní samosprávy – samosprávnou (v ČR samostatnou působnost) a přenesenou (v ČR přenesená působnost). Také upravuje vzájemné vztahy mezi státem a územní samosprávou a příslušnými zákony i ekonomické předpoklady pro její fungování. [12][13]

Mezi ekonomické předpoklady patří: [12][13]

- vlastnictví majetku a právo s ním hospodařit v souladu s vlastnickým právem. Z tohoto důvodu byla v ČR převedena část majetku z vlastnictví státu obcím a krajům. Především část majetku, která byla před r. 1950 ve vlastnictví územní samosprávy;
- možnost získávat vlastní finanční prostředky, vlastní příjmy, např. z pronájmu nebo prodeje majetku, příjmy ve formě užitelských poplatků apod. Problematice příjmů obcí bude věnována samostatná kapitola (kapitola 3);
- předpoklad odděleného hospodaření územní samosprávy od státu prostřednictvím sestavování vlastního rozpočtu a hospodaření podle něho.

2 OBEC

Zákon o obcích definuje obec jako **veřejnoprávní korporaci**, která má **vlastní majetek** a hospodaří s ním, má vlastní **finanční prostředky** a sestavuje **vlastní rozpočet**. Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů. Tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec pečuje o potřeby svých občanů a o všestranný rozvoj svého území. [20]

2.1 Charakteristika obce

Základním článkem územní samosprávy je obec jako **základní územní samosprávní celek**. Především díky stále probíhající decentralizaci kompetencí a odpovědnosti za zabezpečování různých druhů veřejných statků ze státu na územní samosprávu je postavení obcí stále významnější. [14]

Obec je základní územní jednotkou státu. V právním smyslu je vymezena třemi základními znaky, kterými jsou: [13]

- **území;**
- **občané** (občané s trvalým pobytem, občané s čestným občanstvím obce, právnické osoby a podnikatelé se sídlem nebo provozovnou na území obce a další fyzické osoby s přechodným pobytem);
- **samospráva** na katastrálním území obce.

Občané se podílejí na řízení obce **přímo** či **nepřímo**. Přímo se občané na řízení obce mohou podílet např. prostřednictvím veřejných zasedání zastupitelstva obce, účasti v různých komisích, mohou se vyjadřovat prostřednictvím místního referenda (místní referendum upravuje zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu) k otázkám rozvoje obce. Nepřímo se mohou občané na řízení obce podílet prostřednictvím volených zástupců v zastupitelstvu obce. [14]

Druhy obcí

Zákon o obcích rozlišuje tyto základní druhy obcí: [20]

- **obce**, které nejsou městy;
- **města**, u kterých je kritériem počet obyvatel (v současné době je v ČR požadavek minimálně 3000 obyvatel);

- **městysy**, tzn. obce, které byli oprávněny používat toto označení před 17. 5. 1954;
- **statutární města**;
- **Hlavní město Praha** členěné na městské části. [13][14]

Problematiku hlavního města Prahy upravuje zákon č.131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, v platném znění.

Orgány obce

Voleným orgánem obce je **zastupitelstvo**. Zastupitelstvo samostatně spravuje obec a prostřednictvím zákona o obcích v samostatné působnosti rozhoduje a schvaluje např. rozpočet obce a závěrečný účet, emisi komunálních dluhopisů, rozpočtová opatření, poskytnutí půjčky a dále rozhoduje o majetkových záležitostech obce. Jednání zastupitelstva jsou veřejně přístupná. Zastupitelstvo ze svých členů volí **starostu**, který zastupuje obec navenek a místostarostu (příp. místostarosty). Místostarosta zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti. Starosta je představitelem obce, za výkon své funkce je odpovědný zastupitelstvu. V jeho pravomoci je např. svolávání zastupitelstva a příprava, svolání a řízení schůze rady obce. Spolu se souhlasem ředitele krajského úřadu jmenuje a odvolává tajemníka. Pokud není funkce tajemníka zřízena, vykonává ji starosta. Výkonným orgánem obce je **rada obce**, která je tvořena starostou (místostarostou, tajemníkem) a dalšími členy zvolenými z řad zastupitelů. **Obecní úřad** tvoří starosta, místostarosta, tajemník a zaměstnanci obecního úřadu. Obecní úřad vykonává úkoly v samostatné působnosti uložené od zastupitelstva či rady a dále vykonává přenesenou působnost. Zastupitelstvo si může zvolit jako své iniciativní a kontrolní orgány **výbory**. Každá obec povinně zřizuje finanční a kontrolní výbor. Pokud v obci žilo k poslednímu sčítání lidí alespoň 10 % občanů, kteří se hlásili k jiné národnosti než české, musí obec zřídit i výbor pro národnostní menšiny. Dále může zastupitelstvo zřídit osadní nebo místní výbory. Rada obce je oprávněna zřídit **komise** jako své iniciativní a poradní orgány. Komise se mohou zřizovat pro výkon přenesené působnosti obce. [14][17]

2.2 Působnost obce

Zákon o obcích [20] definuje dvě základní funkce, které obce a města na svém území realizují. Obce vykonávají jednak vlastní samosprávnou funkci (v ČR se jedná o tzv. **samostatnou působnost** obce) a přenesenou funkci (v ČR tzv. **přenesená působnost**).

2.2.1 Samostatná působnost

Samostatná působnost obce se týká záležitostí, o kterých může obec sama rozhodovat (má k tomu zákonem upravené pravomoci) a vyplývá z poslání obce samostatně spravovat místní záležitosti. Jedná se o tedy realizaci práva na samosprávu daného Ústavou ČR v článku 100 (hlava sedmá).

Zákon o obcích [20] charakterizuje samostatnou působnost především v § 84-85, který se týká pravomocí zastupitelstva a prostřednictvím § 102, kde vymezuje pravomoci rady obce.

Provazníková uvádí: „*Samostatná působnost obcí je vymezena v zákoně příkladným výčtem a dále jako péče o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi, především uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.*“ [17]

Do **samostatné působnosti** obce patří zejména: hospodaření obce, rozpočet a závěrečný účet, peněžní fondy obce, zřizování příspěvkových organizací a organizačních složek, spolupráce mezi obcemi, program rozvoje územního obvodu obce, vyhlášení místního referenda, schvalování územního a regulačního plánu. Obce mohou v samostatné působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky a jsou oprávněny ukládat pokuty právnickým osobám, např. za narušení vzhledu nebo životního prostředí obce. [17][20]

Na základě zvláštních zákonů jsou zahrnovány do samostatné působnosti dále např. místní poplatky, zřizování jednotky dobrovolných hasičů, zřizování a správu předškolních zařízení a základních škol, ochranu před alkoholismem a jinými toxikomaniemi atd. [17]

2.2.2 Přenesená působnost

Přenesená působnost obcí se týká oblasti státní správy, kterou na obce stát deleguje. Stát obcím svěřuje výkon státní správy z důvodu toho, že ví nejlépe, co jejich obyvatelé potřebují, protože jim jsou nejbližší.

Na základě přenesené působnosti jsou rozlišovány tyto kategorie obcí: [14]

- obce, na které je přenesen pouze základní výkon státní správy (taktéž označovány jako obce I. stupně);
- obce s matričním úřadem;
- obce se stavebním úřadem;

- obce s pověřeným obecním úřadem (označovány jako obce II. stupně);
- obce s rozšířenou působností (označovány jako obce III. stupně), které zabezpečují státní správu ve větším rozsahu než je svěřena ostatním obcím.

„Orgány všech obcí vykonávají přenesenou působnost ve věcech, které stanoví zvláštní zákony, v základním rozsahu a pro svůj správní obvod, který je totožný s územním obvodem obce. Orgány obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností vykonávají přenesenou působnost v základním rozsahu svěřeném obcím a vedle této přenesené působnosti vykonávají ve stanoveném správním obvodu i přenesenou působnost jim svěřenou zvláštními zákony. Obec s rozšířenou působností je i obcí s pověřeným obecním úřadem. [17]

2.3 Hospodaření obce

Finanční hospodaření obce se řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon upravuje zejména tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtu obce a stanovuje pravidla hospodaření obce s jejími finančními prostředky. [32]

2.3.1 Rozpočet obce

Rozpočet je základním nástrojem hospodaření obce. Rozpočet obce je charakterizován jako: [13][17]

- **decentralizovaný peněžní fond**, ve kterém se soustřeďují příjmy, které obce získá na základě jejich přerozdělení v rozpočtové soustavě, a příjmy získané vlastní činností. Příjmy se pak rozdělují a používají na financování veřejných a smíšených statků. Rozpočet je vytvářen, používán a rozdělován s využitím **nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného** způsobu financování;
- z účetního hlediska je **bilancí**, která bilancuje příjmy a výdaje za rozpočtové období shodné s rozpočtovým obdobím celé soustavy veřejných rozpočtů v dané zemi. V ČR je rozpočtové období shodné s kalendářním rokem;
- je důležitým **plánem**, na jehož základě se během rozpočtového období hospodaří;
- je nástrojem **prosazování cílů lokální (obecní) a regionální politiky**.

Hospodaření obce s rozpočtovými prostředky během rozpočtového období je charakterizováno vztahem (1):

$$F_1 + P - V = F_2 \quad (1)$$

kde F_1 stav peněžních prostředků v rozpočtu na počátku rozpočtového období;

P příjmy;

V výdaje;

F_2 stav peněžních prostředků v rozpočtu na konci rozpočtového období.

Je-li $F_2 > F_1$, je vytvářena finanční rezerva pro hospodaření do následujících let.

Je-li $F_2 < F_1$, je využívána rezerva z minulých let nebo návratné příjmy (krátkodobý, střednědobý či dlouhodobý úvěr). [12]

2.3.2 Struktura rozpočtu

Rozpočet obce je zpravidla sestavován jako **běžný** a **kapitálový**.

„Oddělení běžného hospodaření od hospodaření investičního (dlouhodobého) umožňuje přehledně analyzovat, na co jsou použity daňové a nedaňové příjmy, umožňuje analyzovat nutnost využívání návratných příjmů na financování investic a únosnou míru výše dluhové služby“. [17]

Běžný rozpočet je bilancí běžných příjmů a běžných výdajů, z nichž se většina každoročně opakuje, a vztahují se k danému rozpočtovému roku. Běžnými příjmy se financují neinvestiční (provozní) potřeby prostřednictvím běžných (neinvestičních, provozních) výdajů. Běžný rozpočet se zpravidla vytváří jako vyrovnaný. V případě, že je deficitní, nedokáže obec svými provozními příjmy hradit své provozní výdaje, což je nežádoucí. [2][12] Strukturu běžného rozpočtu znázorňuje tabulka 1.

Tabulka 1: Struktura běžného rozpočtu

Příjmy	Výdaje
Daňové - svěřené daně - sdílené daně - místní daně (poplatky) - správní poplatky Nedaňové - uživatelské poplatky za služby - příjmy z pronájmu majetku - příjmy od vlastních neziskových organizací - zisk z podnikání Přijaté transfery - běžné dotace ze státních fondů - běžné dotace od územních rozpočtů - ostatní běžné příjmy (nahodilé, přijaté dary, za sankce apod.)	- všeobecné veřejné služby (veřejná správa apod.) - veřejný pořádek (policie, hasiči, apod.) - vzdělání - péče o zdraví - bydlení - komunální služby - ostatní běžné výdaje (nahodilé, placené pokuty apod.) - placené úroky - běžné dotace jiným rozpočtům
(Saldo – přebytek)	(Saldo – schodek)

Zdroj: vlastní zpracování dle [13]

V kapitálovém rozpočtu se zachycují příjmy, které se vztahují na financování investičních potřeb přesahujících období jednoho rozpočtového roku. Tyto příjmy a výdaje jsou jednorázové a neopakovatelné. Kapitálový rozpočet umožňuje kumulaci zdrojů k získávání dlouhodobých aktiv. Kapitálový rozpočet je vyrovnaný, jestliže se celkové příjmy rovnají celkovým výdajům. Jsou-li příjmy větší než výdaje, je rozpočet přebytkový. Pokud jsou výdaje větší než příjmy, jedná se o rozpočet deficitní. [2][13] Kapitálový rozpočet obce je znázorněn v tabulce 2.

Tabulka 2: Struktura kapitálového rozpočtu

Příjmy	Výdaje
- z prodeje majetku - kapitálové přijaté dotace z rozpočtové soustavy - příjmy z půjček - příjmy z emise vlastních obligací - přebytek běžného rozpočtu - dary na investice	- na investice - kapitálové dotace jiným rozpočtům - na nákup obligací, akcií - poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky - splátky dříve přijatých půjček - krytí deficitu běžného rozpočtu

Zdroj: vlastní zpracování dle [13]

2.3.3 Rozpočtový výhled

Obce musí od roku 2001 na základě novely zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů sestavovat rozpočtový výhled. Rozpočtový výhled je pomocným nástrojem ÚSC a svazku obcí sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Rozpočtový výhled je sestavován zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet, a to minimálně ve čtyřech

základních ukazatelích: celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky, celkové závazky. [9][17]

2.3.4 Rozpočtová skladba

Rozpočty obcí jsou součástí soustavy veřejných rozpočtů ČR. Počet rozpočtů je různý v závislosti na počtu územních jednotek v dané zemi. Rozpočtová klasifikace (v ČR rozpočtová skladba) slouží k porovnání příjmů a výdajů mezi jednotlivými rozpočty stejné úrovně a mezi různými obdobími. [17]

Rozpočtovou skladbu upravuje vyhláška MF ČR č. 440/2006 Sb., o rozpočtové skladbě. Platná rozpočtová skladba využívá čtyři základní druhy třídění příjmů a výdajů: [7][13][17]

- **kapitolní (organizační či odpovědnostní)** pro obce je nepovinné;
- **druhov**é třídí peněžní operace na jednotlivé položky;
- **odvětvové** (dříve funkční) rozlišuje, na jaký účel jsou finanční prostředky vynakládány. Třídí zpravidla jen výdajové operace a některé nedaňové a kapitálové příjmy;
- **konsolidační** (tzv. záznamové jednotky). Konsolidace slouží k odstranění duplicity interních transferů mezi fondy a korekci příjmů na straně jedné a korekci výdajů na straně druhé při jejich započítávání.

Druhov

- příjmy;
- výdaje;
- financování.

Druhov

3 PŘÍJMY OBCÍ V ČESKÉ REPUBLICE

Tato práce bude zaměřena pouze na příjmy obcí v ČR. Příjmy jsou vymezeny v § 7 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Obecně se definují čtyři zdroje příjmů rozpočtu: daňové příjmy, transfery a dotace, nedaňové příjmy a úvěry, či půjčky. První tři kategorie tvoří tzv. nenávratné příjmy, které představují finanční vztahy tvorby rozpočtu na základě principu nenávratnosti, neekvivalence a nedobrovolnosti. Návratné příjmy tvoří úvěry a půjčky, které jsou spojeny s povinností obce je za určitých podmínek splatit. [17]

3.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy v ČR upravuje zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o RUD“). Zákon o RUD definuje druhy daní, které jsou vybírány celostátně podle platných daňových zákonů a následně přerozdělovány do rozpočtu obce (svěřené a sdílené daně). Mezi daňové příjmy patří místní poplatky, správní poplatky a poplatky sankční, které se nejčastěji týkají znečišťování životního prostředí. [12]

Svěřené daně

Na základě zákona o RUD je určeno, které daně vybírané celostátně plynou přímo do rozpočtu obce. Výběr a správa daně je zpravidla prováděna centrálně. Daňový základ (úlevy a osvobození od daně) a sazby daní mohou obce ovlivňovat jen málo anebo vůbec. Typickým příkladem této daně je daň z nemovitosti. Do rozpočtu obce plyne celá *daň z nemovitostí*, kterou upravuje zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitosti, ve znění pozdějších předpisů. Výnos daně plyne do rozpočtu té obce, na jejímž katastrálním území se nemovitost nachází. Zahrnuje daň z pozemků a daň ze staveb. Obec může ovlivnit výši výnosu z této daně zavedením jednoho místního koeficientu pro všechny nemovitosti na území obce ve výši 2, 3, 4 nebo 5 prostřednictvím obecně závazné vyhlášky. Svěřenou daní je také *daň z příjmů právnických osob*, kdy je poplatníkem sama obec a 30 % podíl na *dani z příjmů ze samostatně výdělečné činnosti* (od roku 2001). [2][14]

Sdílené daně

V případě sdílených daní stát i územní samospráva sdílí stejnou daňovou základnu, konstrukce daně je stanovena celostátně na základě příslušných daňových zákonů, a obce nemají možnost ji ovlivnit. Na základě zákona o RUD je stanovený podíl samospráv (obcí

a krajů) na celostátně vybíraných daních, který se stává jejich příjmem. Lze se setkat se dvěma způsoby přidělování sdílených daní – derivační a nederivační typ. Podle derivačního typu se stanovené procento z celkového získaného objemu stanovené daně rozdělí obcím podle výnosu této daně v obci. Nederivační typ umožňuje rozdělení celkového získaného příjmu stanovené daně podle počtu obyvatelstva nebo jiného kritéria. V ČR se využívá nederivačního typu (kritéria jsou uvedeny níže). [17]

Dle platného zákona o RUD jsou sdílenými příjmy: [21]

- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti;
- daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou;
- daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“);
- daň z příjmů právnických osob bez daně placené obcemi;
- daň z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečně činných (pouze 70 % výnosu této daně).

Příjmy ze sdílených daní se na tvorbě celkových příjmů obcí podílejí přibližně 40 %. [18]

Místní poplatky

Tradičním příjmem rozpočtů obcí jsou tzv. místní poplatky. Místní poplatky upravuje zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (naposledy novelizován zákonem č. 174/2012 Sb.). Místní poplatky mají charakter obecních daní. Dále mají fakultativní charakter, což znamená, že sama obec (zastupitelstvo obce) rozhoduje, zda bude poplatek vybírat a v jaké výši.

V současné době se dle § 1 zákona o místních poplatcích jedná o tyto poplatky: [23]

- poplatek ze psů;
- poplatek za lázeňský a rekreační pobyt;
- poplatek za užívání veřejného prostranství;
- poplatek ze vstupného;
- poplatek z ubytovací kapacity;
- poplatek za povolení vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst;
- poplatek za provozovaný hrací přístroj;

- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů;
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu a kanalizace.

Od 1. 1. 2012 s účinností zákona č. 458/2011 Sb., o změně zákonů související se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových zákonů a pojistných zákonů došlo ke zrušení místního poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj. Obce tedy již nemají možnost zavést tento poplatek obecně závaznou vyhláškou. [30]

Místní poplatky nepředstavují velkou část příjmů rozpočtů obcí, v průměru nepřesahují 2 % z celkových příjmů. [14]

Správní poplatky

Obce jsou povinny podle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, vybírat správní poplatky za výkon státní správy v rámci své přenesené působnosti. U správních poplatků lze velmi obtížně stanovit výši různých nákladů na zabezpečení konkrétního správního úkonu. Rozpočtová skladba je proto zahrnuje do daňových příjmů. [14]

3.1.1 Daňové příjmy obcí od roku 2001 do současnosti

RUD stanovuje, do jakého rozpočtu v rámci rozpočtové soustavy příslušná daň nebo její podíl plyne. V ČR byla legislativa od roku 1993 několikrát novelizována ve prospěch obcí, od roku 2001 je pak RUD stanoveno samostatným zákonem. 1. ledna 2001 vstoupil v platnost nový zákon č. 243/2000 Sb. (zákon o RUD). Došlo ke zvýšení využití sdílených daní. V roce 2001 se jejich daňový výnos dělil mezi státní rozpočet a rozpočty obcí. Přijetím zákona došlo ke zvýšení daňových příjmů obcí a snížení rozdílů v daňových příjmech mezi obcemi. V roce 2002 byly s účinností zákona č. 483/2001 Sb. zahrnuty do podílu na sdílených daní i kraje (podíl 3,1 % na celostátním výnosu). [12][16]

Podle nového zákona o RUD od 1. ledna 2001 zůstaly **svěřenými** daňovými příjmy obcí: [17]

- celý výnos daně z nemovitosti (příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází);
- daň z příjmů právnických osob placená obcemi;
- 30 % daně z příjmů fyzických osob samostatně výdělečně činných.

Sdílenými daňovými příjmy (podíl na 20,59 % těchto daní) obcí jsou:

- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti;
- daň z příjmů fyzických osob samostatně výdělečně činných (pouze 70 % výnosu této daně);
- daň z příjmů fyzických osob vybírána srážkou;
- daň z příjmů právnických osob, pokud není poplatníkem sama obec;
- nově podíl obcí na celostátním výnosu DPH.

Tento podíl je nutné přepočíst podle počtu obyvatel dané obce na celkovém počtu obyvatel ČR a výsledný podíl následně upravit přepočítacím koeficientem velikostní kategorie obce, který je uveden v příloze zákona o RUD. Koeficienty byly určeny pro 14 velikostních kategorií. [12]

Novelou v roce 2002 se příjmem obcí navíc stal 1,5 % podíl celostátního výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků. Tato část je obcím rozdělena podle počtu zaměstnanců v obci k počtu zaměstnanců v ČR. V lednu 2005 nabyla účinnosti novela zákona o RUD, která se však týkala pouze krajů. Zvýšil se podíl krajů na sdílených příjmech z 3,1 % na 8,92 %. [17]

V roce 2008 byl zákon o RUD novelizován prostřednictvím zákona č. 377/2007 Sb. Cílem novely bylo především odstranění nerovnoměrného výnosu na obyvatele v rámci jednotlivých velikostních kategorií obcí. Za účelem odstranění skokových přechodů byl snížen počet velikostních kategorií ze 14 na 4 a došlo k zavedení koeficientů postupných přechodů mezi velikostními kategoriemi. Zvýšil se podíl obcí na sdílených daních z 20,59 % na **21,4 %**. Novela rozšířila dosavadní základní kritérium (počet obyvatel upravený koeficienty velikostních kategorií obcí) pro přerozdělení podílu obcí na sdílených daních o nová kritéria:[17]

- kritérium celkové výměry obce – váha 3 %;
- kritérium prostého počtu obyvatel obce – váha 3 %;
- modifikace stávajícího kritéria – počet obyvatel obce upravený koeficienty velikostních kategorií obcí.

Stanoveným koeficientem postupných přechodů se násobí pouze ta část obyvatel obce, která náleží do příslušného intervalu počtu obyvatel. Koeficienty postupných přechodů

a jejich násobky jsou uvedeny v tabulce 3. Tento postup se ovšem nepoužívá pro Prahu, Brno, Ostravu a Plzeň. Podíly těchto čtyř největších měst jsou uvedeny v příloze 3 zákona o RUD.

Tabulka 3: Koeficienty postupných přechodů a násobky postupných přechodů

Obce s počtem obyvatel	Koeficienty postupných přechodů	Násobek postupných přechodů
0-300	1,0000	1,0000 x počet obyvatel obce
301-5 000	1,0640	300 + 1,0640 x počet obyvatel obce přesahující 300
5 001-30 000	1,3872	5 300,8 + 1,7629 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahující 5 000
30 001 a více	1,7629	39 980,8 + 1,7629 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahující 30 000

Zdroj: Příloha č. 2 zákona [21]

3.1.2 Daňové příjmy dle novely zákona o RUD s platností od roku 2013

V červnu 2012 schválila Poslanecká sněmovna vládní návrh novely zákona o RUD. Zákon byl v posledních desetiletích novelizován několikrát, stále však nevyhovuje všem.

Dle § 4 zákona o RUD ve znění účinném od 1. ledna 2013 daňové příjmy obcí tvoří: [37]

- **100 %** výnos daně z nemovitosti (příjemcem ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází);
- podíl na **20,83 %** z celostátního hrubého výnosu DPH;
- podíl na **22,87 %** daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků;
- **1,5 %** z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků (na základě počtu zaměstnanců s místem výkonu práce v obci);
- podíl na **23,58 %** z celostátního výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou;
- podíl na **23,58 %** daně z příjmů právnických osob (bez daně, kdy je poplatníkem sama obec či kraj);
- **30 %** podíl na daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti (dle bydliště podnikatele);

- podíl **23,58 %** z 60 % celostátního výnosu daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti.

Pro rok 2013 se zavádí nové kritérium „počet žáků“ a dochází ke změně vah ostatních kritérií. Se zavedením kritéria počet žáků zanikne příspěvek na žáka, který byl doposud obcím hrazen formou dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa. Kritéria jsou následující:

- nové kritérium: počet žáků – váha 7 %;
- stávající kritérium: celková výměra obce – váha 3 % (maximálně však 10 ha na obyvatele);
- modifikace kritéria: prostý počet obyvatel – zvýšení váhy z 3 % na 10 %;
- modifikace kritéria: počet obyvatel obce upravený koeficienty velikostních kategorií obcí – snížení váhy z 94 % na 80%.

Schéma rozdělení RUD v letech 2013 až 2015 je uvedeno v příloze A.

3.2 Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy jsou důležitou součástí rozpočtu obce. Na rozdíl od daňových příjmů má obec možnost nedaňové příjmy ovlivňovat. Příjmy nedaňového charakteru mohou být běžné či kapitálové. Do nedaňových příjmů jsou zahrnovány: [13]

- příjmy z vlastního podnikání;
- uživatelské poplatky (pokud nejsou příjmem neziskové organizace, která smíšené veřejné statky poskytuje);
- sankční pokuty;
- příjmy z mimorozpočtových fondů (jedná se zpravidla o příjmy z účelových peněžních fondů obce);
- ostatní příjmy.

Příjmy z vlastního podnikání jsou v podmínkách ČR pouze doplňkovým zdrojem plynoucím do rozpočtu obce. V rozpočtech obcí za posledních deset let tvořily přibližně 10 %. [12] Do této skupiny příjmů jsou zařazovány zisky z municipálních podniků, podíly na zisku podniků s majetkovým vkladem, příjmy z pronájmu či prodeje majetku, příjmy z obchodování s cennými papíry. [17] U příjmů z pronájmu či prodeje musí vždy obec

zvažovat, zda se jí vyplatí majetek dlouhodobě pronajímat nebo zda potřebuje získat potřebné zdroje ihned a využít tak jednorázového prodeje majetku.

Příjmy nedaňového charakteru lze rozlišit běžné a kapitálové. Běžné příjmy se mohou každoročně opakovat (příjmy z pronájmu majetku, podíly na zisku apod.). Kapitálové příjmy se zpravidla každoročně neopakují – příjmy z prodeje nepotřebného majetku. [12]

Uživatelské poplatky plynou do rozpočtu obce pouze v případě, že obec sama zajišťuje smíšené veřejné statky pro občany. O výši uživatelského poplatku rozhoduje zastupitelstvo obce. Jedná se například o poplatky za vodné a stočné, půjčovné v knihovnách nebo hřbitovní služby. [14][17]

Obce mají možnost v přenesené působnosti ukládat pokuty v tzv. přestupkovém řízení. Jedná se například o pokutu za znečišťování veřejného prostranství. [12]

Mezi ostatní nedaňové příjmy obce se zahrnují příjmy ze sdružování finančních prostředků, dary a výnosy ze sbírek. Tyto příjmy však nejsou objemově významné. [14]

3.3 Dotace

Obce nejsou finančně soběstačné, a proto potřebují dodatečné finanční prostředky z rozpočtové soustavy, především pak ze státního rozpočtu. Obce zajišťují úkoly v přenesené působnosti, které na ně stát přenáší pomocí zvláštních zákonů. Jedná se zejména o zabezpečování standardní úrovně upřednostňovaných veřejných statků. Obce na tyto úkoly musí dostávat příspěvek ze státního rozpočtu, což snižuje jejich finanční soběstačnost. [14]

Dotace lze rozlišit na **specificky účelové** a **všeobecně neúčelové**. Účelové dotace jsou poskytovány na předem stanovený účel a obec je poskytovateli zodpovědná za jejich užití. Neúčelové dotace obec obdrží na základě stanoveného kritéria, užití je však zcela v její kompetenci. Oba typy dotací lze použít na financování jak běžných, tak kapitálových výdajů.

Z jiného hlediska je možné dotace rozdělit na **nárokové** a **nenárokové**. Jestliže mají obce na dotace automaticky nárok, aniž by o ně museli žádat, hovoří se o dotacích nárokových. Nenárokové dotace jsou takové dotace, o které musí obec žádat a splnit určitá kritéria jejich přidělení. [17]

V současné době jsou obcím poskytovány tyto dotace: [12]

- dotace schválené zákonem o státním rozpočtu na příslušný rok v rámci rozpočtových kapitol, které spravují příslušná ministerstva;

- dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa státního rozpočtu, kterou spravuje Ministerstvo financí (dále jen „MF“);
- další dotace z rezortních kapitol státního rozpočtu v rámci grantových programů ministerstev;
- dotace ze státních fondů (např. ze Státního fondu rozvoje bydlení – na podporu komunální bytové výstavby);
- dotace od krajů – na základě přerozdělení některých dotací, které kraj získal ze státního rozpočtu nebo v rámci samostatné působnosti kraje;
- dotace z Evropské unie – tyto dotace jsou zpravidla účelově vázané.

3.4 Návrtné příjmy

Obce kromě nenávrtných příjmů, které byly charakterizovány výše, mohou využívat příjmů návratných. Návrtné příjmy zahrnují úvěry a půjčky, emise komunálních obligací, návratné finanční výpomoci, komunální leasing a factoring. V současné době mají obce volný přístup k přijímání úvěrů jak v české, tak v zahraniční měně. [17]

Obce mohou využít krátkodobý, střednědobý nebo dlouhodobý úvěr. Krátkodobý úvěr slouží na překlenutí dočasného nedostatku vlastních finančních prostředků se splatností do jednoho roku. Střednědobý úvěr má splatnost do pěti let. Dlouhodobý úvěr by měly obce využívat na financování kapitálových výdajů se splatností do deseti (až patnácti) let. Úrok je zpravidla splácen z běžného rozpočtu, vlastní splátka dluhu pak z rozpočtu kapitálového. [12]

Emise komunálních obligací jsou zpravidla spojeny s dodatečnými náklady (poplatky), které jsou vyšší při malém objemu emise. V ČR využívají emise obligací především velké obce (města).

Návratné finanční výpomoci představují půjčky od jiných subjektů v rámci rozpočtové soustavy. Výhodou je zde nižší úrok oproti úvěrům od komerčních bank a možnost delší doby splatnosti.

4 REGRESNÍ ANALÝZA

Regresní analýza se zabývá zjišťováním závislosti hodnot jedné proměnné na hodnotách druhé proměnné. V matematice se tato závislost vyjadřuje funkčním vztahem $y = f(x)$. V tomto případě je možné ze znalosti konkrétní hodnoty x přesně určit, jaké hodnoty nabude proměnná y . Tato závislost se označuje jako **funkční**. V praktických úlohách není situace zdaleka tak jednoduchá, protože na sledovanou veličinu nepůsobí obvykle jenom jedna náhodná veličina X , ale zpravidla jich bývá více. Většinou není možné je všechny určit a postihnout jejich přesný vztah ke sledované veličině. V tomto případě pak není mezi veličinami X a Y funkční závislost, ale stále se jedná o závislé veličiny. Tato závislost je nazývána **stochastická**. „Pomocí regresní funkce můžeme předpovídat, jaké hodnoty nabude jedna náhodná veličina, když známe hodnotu druhé náhodné veličiny. Protože Y je náhodná veličina, nemusí vždy při dané hodnotě x náhodné veličiny X nabýt hodnoty $E(Y|x)$ (hodnoty $E(Y|x)$ zde náhodná proměnná Y nabývá „v průměru“), ale bude nabývat hodnoty rozptýlené okolo ní.“ [8]

Regresní analýza se zabývá jednostrannými závislostmi, kdy proti sobě stojí nezávisle (vysvětlující) proměnná v úloze „příčin“ a nezávislá (vysvětlující) proměnná v úloze „následků“. Lze zjistit závislost mezi závislou proměnnou y a nezávislou proměnnou x a odhadnout proměnnou y pomocí proměnné x . [3]

4.1 Jednoduchý model lineární regrese

Jednoduchým modelem lineární regrese je nazýván takový lineární model, kdy grafem regresní funkce je přímka. Pro parametry β_0 a β_1 použijeme tradičního značení α a β . Předpokládá se, že Y_1, Y_2, \dots je n -tice nekorelovaných náhodných veličin s vlastnostmi $EY_i = \alpha + \beta x_i$, $DY_i = \sigma^2$, $i = 1, 2, \dots, n$, kde α, β, σ^2 jsou neznámé parametry a x_1, x_2, \dots, x_n je n -tice známých hodnot. [8]

Jednoduchým modelem lineární regrese se nazývá model (2)

$$Y_i = \alpha + \beta x_i + \varepsilon_i \quad (2)$$

kde ε_i jsou nezávislé náhodné veličiny, pro které platí $E\varepsilon_i = 0$, $D\varepsilon_i = \sigma^2$, $i = 1, 2, \dots, n$. ε_i se nazývá náhodná složka v lineárním modelu. Náhodná složka zahrnuje působení náhodných vlivů nebo působení veličin, které nejsou zahrnuty do modelu.

Přímka $y = \alpha + \beta x$ se nazývá regresní přímka, β je její směrnice. Úkolem je nyní odhadnout neznáme parametry α , β , σ^2 daného modelu. Bodové odhady parametrů α , β získáme metodou nejmenších čtverců. [8]

4.2 Princip metody nejmenších čtverců

Hledá se taková funkce $\hat{y} = a + bx$, aby v jistém smyslu co nejvíce „přiléhala“ k bodům (x_1, y_1) , (x_2, y_2) , ..., (x_n, y_n) , kde se „přiléhání“ měří součtem rozdílů hodnot $\hat{y} - y_i$ (tzv. reziduí). Protože by se mohlo stát, že i při značných odchylkách mezi \hat{y}_i a y_i se kladné a záporné rozdíly navzájem odečtou, vezme se jako míra přiléhání ne prostý součet reziduí, ale součet jejich čtverců $\sum_{i=1}^n (y_i - \hat{y}_i)^2$. Čím menší tento součet bude, tím lépe bude funkce \hat{y} přiléhat k naměřeným bodům. Snahou je nalézt takové odhady a , b , aby platilo (3):

$$\sum_{i=1}^n (y_i - \hat{y}_i)^2 = \min. \quad (3)$$

Za pomoci metody nejmenších čtverců provedeme i odhady a , b , parametrů α , β (4, 5):

$$B = \frac{n \sum_{i=1}^n x_i Y_i - \sum_{i=1}^n x_i \sum_{i=1}^n Y_i}{n \sum_{i=1}^n x_i^2 - (\sum_{i=1}^n x_i)^2}, \quad (4)$$

$$A = \frac{n \sum_{i=1}^n Y_i - B \sum_{i=1}^n x_i}{n} = \bar{Y} - B\bar{x}. \quad (5)$$

Regresní přímka získaná metodou nejmenších čtverců má tvar (6)

$$\hat{y} = a + \beta x. \quad (6)$$

Regresní přímka, získaná metodou nejmenších čtverců, má tvar $\hat{Y} = A + Bx$. Uvedenou rovnici je možné upravit na tvar $\hat{Y} = \bar{Y} + B(x - \bar{x})$. [8]

Vedle regresní přímky se rozlišují další typy regresních funkcí: [8]

regresní přímka $y = a + bx$ (7)

regresní logaritmická funkce $y = a + b \log x$ (8)

regresní mocninná funkce $y = a x^b$ (9)

regresní exponenciální funkce $y = a b^x$ (10)

5 ANALÝZA ČASOVÝCH ŘAD

Časovou řadou se rozumí posloupnost věcně a prostorově srovnatelných pozorování (dat), která jsou jednoznačně uspořádána z hlediska času, a to ve směru minulost – přítomnost. Analýzou časových řad se pak rozumí soubor metod, které slouží k popisu těchto řad (a případně k předvídání jejich budoucího vývoje). [3]

Druhy časových řad

Jsou rozlišovány základní druhy časových řad ekonomických ukazatelů: [3]

- podle rozhodného časového hlediska – časové řady **intervalové** (časové řady intervalových ukazatelů) a časové řady **okamžikové** (časové řady okamžikových ukazatelů);
- podle periodicity, s jakou jsou údaje v řadách sledovány – časové řady **roční** (dlouhodobé) a časové řady **krátkodobé** (čtvrtletní, měsíční, týdenní apod.);
- podle druhu sledovaných ukazatelů – časové řady **primárních** (prvotních) ukazatelů a časové řady **sekundárních** (odvozených) ukazatelů;
- podle způsobu vyjádření údajů – časové řady **naturálních** ukazatelů (hodnoty ukazatele se vyjadřují v naturálních jednotkách) a časové řady **peněžních** ukazatelů.

5.1 Přístupy k modelování časových řad

Tradičním výchozím principem modelování časových řad je jednorozměrný model (11)

$$y_t = f(t, \varepsilon_t), \quad (11)$$

kde y_t je hodnota modelovaného ukazatele v čase t , $t = 1, 2, \dots, n$, ε_t je hodnota náhodné složky v čase t . [3]

K modelu (11) se v zásadě přistupuje pomocí klasického (formálního) modelu, pomocí Boxovy-Jenkinsovy metologie nebo pomocí spektrální analýzy.

Klasický (formální) model

V tomto modelu nejde o poznání věcných příčin dynamiky časové řady, ale pouze o popis forem pohybu. Vychází se z rozložení řady na čtyři složky časového pohybu: [1]

- *trendovou složku* T_t ;
- *sezónní složku* S_t ;

- *cyklickou složku* C_t ;
- *náhodnou složku* ε_t .

Tvar rozkladu může být dvojího typu: [1][3]

- *aditivní* (8), v němž

$$y_t = T_t + S_t + C_t + \varepsilon_t = Y_t + \varepsilon_t, \quad t = 1, 2, \dots, n, \quad (12)$$

kde Y_t se často označuje souhrnně jako teoretická (modelová, systematická, deterministická) složka ve tvaru $T_t + S_t + C_t$,

- *multiplikativní* (13), v němž

$$y_t = T_t S_t C_t \varepsilon_t, \quad t = 1, 2, \dots, n. \quad (13)$$

V praxi se obvykle vystačí s typem (12), tvar (13) lze snadno logaritmickou transformací převést na tvar (12).

Trend je chápán jako celková dlouhodobá tendence vývoje hodnot analyzovaného ukazatele v čase. Trend může být rostoucí, klesající nebo konstantní.

Sezónní složka představuje pravidelné každoročně se opakující kolísání hodnot ukazatele. Vyskytuje se u časových řad údajů s periodicitou kratší než jeden rok nebo rovnou právě jednomu roku.

Cyklickou složkou se rozumí kolísání okolo trendu v důsledku dlouhodobého cyklického vývoje s délkou vlny delší než jeden rok.

Náhodná složka je taková veličina, kterou nelze popsat žádnou funkcí času. Je to složka, která zbývá, je-li vyloučen trend, sezónní a cyklická složka. [1][3]

Boxova-Jenkinsova metoda

Tato metoda považuje za základní prvek konstrukce modelu časové řady náhodnou složku, která může být tvořena korelovanými náhodnými veličinami. Jádro pozornosti tedy nespočívá v konstrukci systematické složky, jako je tomu u klasického modelu, kde se v zásadě předpokládá, že jednotlivá pozorování jsou vzájemně nekorelovaná, nýbrž těžiště postupu se klade na korelační analýzu víc či méně závislých pozorování, uspořádaných do tvaru časové řady. [3]

Spektrální analýza

Spektrální analýza považuje časovou řadu za „směs“ sinusovek a kosinusovek o rozličných amplitudách a frekvencích. Tato koncepce pak umožní provést explicitní popis periodického chování časové řady a především – vystopovat ty významné složky periodicity, které se podílejí na věcných vlastnostech zkoumaného procesu. V této koncepci je stěžejním frekvenční faktor, nikoliv časová proměnná. [3]

Vedle jednorozměrných modelů typu (11) existují i modely založené na předpokladu, že vývoj analyzovaného ukazatele není ovlivňován pouze časovým faktorem, ale i řadou jiných ukazatelů. Modely tohoto typu jsou nazývány **vícerozměrné modely**. [3]

5.2 Popis trendové složky

Nejdůležitějším úkolem analýzy časových řad je popis tendence vývoje analyzované řady.

Lineární trend

Nejčastějším používaným typem trendové funkce je lineární trend. Lineární trend je možné použít vždy pro určení alespoň základního směru vývoje analyzované časové řady, v určitém omezeném časovém intervalu může sloužit jako vhodná aproximace jiných trendových funkcí. Lineární trend (14), tedy trendovou přímkou, lze vyjádřit ve tvaru

$$T_t = \beta_0 + \beta_1 t, \quad (14)$$

kde β_0 a β_1 jsou neznámé parametry a $t = 1, 2, \dots, n$ je časová proměnná. K odhadu parametrů β_0 a β_1 (označíme je symboly b_0 a b_1) bude použita metoda nejmenších čtverců, která nám poskytuje nejlepší nevychýlené odhady. Musí se vyřešit dvě normální rovnice (15)

$$\begin{aligned} \sum y_t &= nb_0 + b_1 \sum t, \\ \sum ty_t &= b_0 \sum t + b_1 \sum t^2, \end{aligned} \quad (15)$$

kde symbolem Σ se rozumí součet přes t od 1 do n , tj. $\sum_{i=1}^n$. [3]

Řešením soustavy normálních rovnic (15) jsou odhady parametrů dle (16)

$$\begin{aligned} b_0 &= \bar{y} - b_1 \bar{t}, \\ b_1 &= \frac{\sum ty_t - \bar{t} \sum y_t}{\sum t^2 - n \bar{y}^2}. \end{aligned} \quad (16)$$

Další typy trendových funkcí uvádí následující tabulka 4.

Tabulka 4: Typy trendových funkcí

Typ trendové funkce	Funkční předpis	Geometrický obraz
Lineární	$T = a + bt$	Přímka
Kvadratická	$T = a + bt + ct^2$	Parabola
Exponenciální	$T = a \cdot b^t$	Exponenciála
Modifikovaný exponenciální trend	$T = k + a \cdot b^t$	Posunutá exponenciála
Logistický trend	$T = \frac{k}{1+a \cdot b^t}$	Symetrická S křivka
Gompertzova křivka	$T = k \cdot a^{b^t}$	Asymetrická S křivka

Zdroj: vlastní zpracování dle [1]

5.3 Elementární charakteristiky časových řad

Prvním úkolem při analýze časové řady je získat rychlou a orientační představu o charakteru procesu, který tato řada reprezentuje. Mezi základní metody proto zcela běžně patří vizuální analýza chování ukazatele využívající grafů spolu s určováním elementárních statistických charakteristik.

Pomocí vizuálního rozboru grafického záznamu průběhu časové řady je možno rozpoznat např. dlouhodobou tendenci v průběhu řady, či některé periodicky se opakující vývojové změny apod.

K elementárním charakteristikám jsou řazeny **diference** různého řádu, **tempa** a **průměrná tempa růstu**, **průměry hodnot** časové řady. [3]

Tempo růstu (nebo též koeficienty růstu či řetězové indexy) je určeno vztahem (17)

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}}, \quad t = 1, 2, \dots, n \quad (17)$$

Průměrné tempo růstu, jež se určuje jako geometrický průměr z jednotlivých temp růstu (18)

$$\bar{k} = (k_2 k_3 \dots k_n)^{\frac{1}{n-1}} = \sqrt[n-1]{k_2 k_3 \dots k_n}. \quad (18)$$

6 ANALÝZA PŘÍJMŮ OBCE KROPÁČOVA VRUTICE

Tato práce se bude dále zabývat analýzou příjmů v rozpočtu obce Kropáčova Vrutice v letech 2001-2011. Nejprve se text zaměří na charakteristiku základních informací o vybrané obci a následně je v textu provedena analýza jednotlivých příjmů obce. Pro analýzu je použita metoda regrese a časové řady. Prezentovaná data byla získána přímo z interních materiálů obce, především z výkazu Fin 2-12 M, který je přílohou závěrečných účtů obce v jednotlivých letech.

6.1 Charakteristika obce Kropáčova Vrutice

Obec Kropáčova Vrutice se nachází na území okresu Mladá Boleslav ve Středočeském kraji. Je obcí I. kategorie. Příslušnou obcí s rozšířenou působností pro obec Kropáčova Vrutice je Mladá Boleslav, od které je Kropáčova Vrutice vzdálena přibližně 25 km. Dle turistického členění Ministerstva pro místní rozvoj patří do regionu Polabí. První písemná zmínka o obci pochází již z roku 1385. [5]

Obec se nachází v nadmořské výšce 225 metrů. Celková katastrální výměra obce je 2408 ha. [5] Na území obce má k 1. 1. 2012 nahlášený trvalý pobyt 910 obyvatel. Obec je teda zařazena do kategorie obcí do 1000 obyvatel.

Obec se skládá z pěti sídel: Kropáčovy Vrutice, Střížovic, Krp, Sušna a Kojovic. Jednotlivá sídla jsou od sebe navzájem terénně i stavebně oddělena. Osídlení se rozkládá po obou stranách široké údolní nivy Košáteckého potoka.

Kropáčova Vrutice leží na jižně orientovaném poměrně strmém svahu, kde je obytná část s bývalou školou a zemědělský areál, v údolní poloze se nacházejí dřívější výrobní a skladové plochy.

Střížovice je sídlo charakteristické přimknutím k železniční trati. Současně zde sídlí obecní úřad.

Krpy mají dochovanou vesnickou strukturu osídlení, je zde kostel Stětí sv. Jana Křtitele a bývalá škola.

Sušno se nachází v bezprostřední blízkosti areálu živočišné výroby a obytných ploch.

Kojovice patří mezi nejmenší ze sídel, s nejmenším počtem obyvatel. Jedná se o sídlo položené při železnici. Železniční zastávka zde byla uvedena do provozu 23.7.2000. [5]

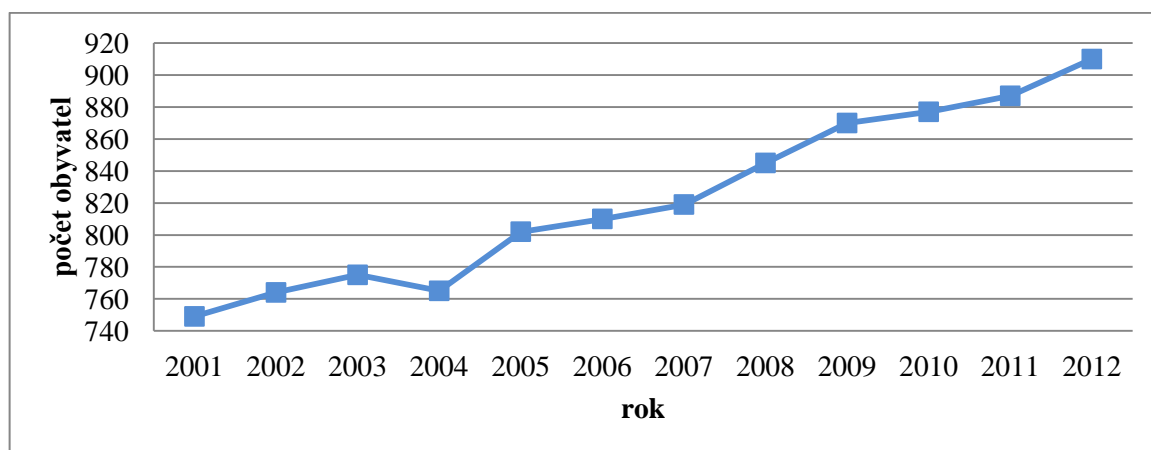
V posledních komunálních volbách, které proběhly 15. a 16. října 2010, bylo do vedení obce zvoleno 11 zastupitelů. Funkci starosty obce již několik let vykonává Miroslav Hrázký. Místostarostou byl zvolen Vladimír Vorel.

Obec není zřizovatelem žádné příspěvkové organizace. Od roku 2005 funguje v obci dům s pečovatelskou službou.

V obci sídlí několik podnikatelských subjektů. Mezi nejvýznamnější patří firma N & N Košátky, s. r. o., která se zabývá prodejem a pronájmem zemědělských strojů značky Zetor, Valta, JCB a Pronar. Dále provozuje obchod se stavebninami a železářstvím. V obci se nachází i firma JARMES, s. r. o., jejímž předmětem činnosti je zajištění osobní a nákladní přepravy (doprava zaměstnanců, zájezdy, exkurze, expediční přeprava). V obci má provozovnu firma Skalní pramen, s. r. o., která se zabývá výrobou nápojů z místního pramene. V obci dále působí drobní podnikatelé. [27] V obci je k 1. 12. 2011 116 zaměstnanců. [36]

Do obce vedou silnice III. třídy. Zhruba ve vzdálenosti 2,5 km lze najet na silnici I/16 Mělník – Mladá Boleslav – Jičín. Obec leží na železniční trati 070 Praha – Mladá Boleslav – Turnov. Doprava na této trati byla zahájena již roku 1865. Po trati vede linka S3 (Praha -Vršovice – Mladá Boleslav) v rámci pražského integrovaného systému Esko.[5] V obci zastavují v současné době autobusové linky, které jezdí do těchto cílů: Benátky nad Jizerou, Bezno, Mělnické Vtelno, Mělník, Mladá Boleslav a Praha.

V posledních letech se počet obyvatel v obci zvyšuje (viz obrázek 2). Průměrný věk obyvatel obce byl k 1. 1. 2012 39,4 let.

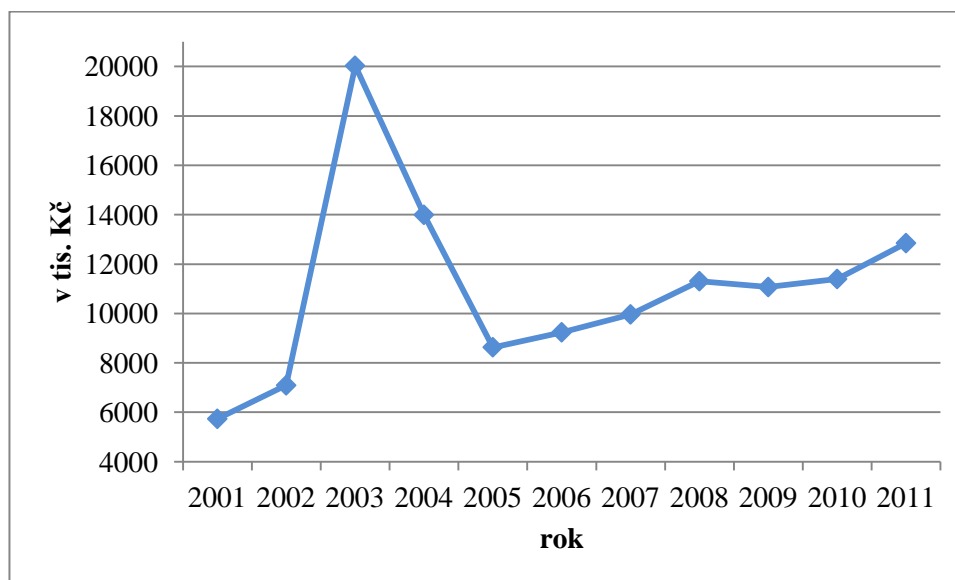

Obrázek 2: Vývoj počtu obyvatel v letech 2001-2012

Zdroj: vlastní zpracování dle [24]

6.2 Celkové příjmy obce

Na obrázku 3 jsou znázorněny celkové příjmy obce v jednotlivých letech. Od roku 2001 mají příjmy rostoucí tendenci. Výjimečné jsou roky 2003 a 2004, kdy výši příjmů ovlivnila především přijatá investiční dotace ze Státního fondu rozvoje a bydlení na výstavbu domu s pečovatelskou službou, která byla čerpána po dobu 2 let.

Obrázek 3: Vývoj celkových příjmů obce v jednotlivých letech (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

V posledních letech se spíše než výše celkových příjmů (až na výjimečné roky 2003 a 2004), měnila jejich struktura. Tuto situaci ilustruje následující tabulka 5.

Tabulka 5: Podíl jednotlivých příjmů na celkových příjmech

	Daňové příjmy	Nedaňové příjmy	Kapitálové příjmy	Dotace
2001	83,83%	9,84%	2,17%	4,15%
2002	78,88%	7,31%	3,36%	10,45%
2003	31,53%	1,91%	0,64%	65,92%
2004	47,54%	2,18%	3,04%	47,24%
2005	79,73%	17,24%	0,22%	2,81%
2006	77,09%	15,35%	0,91%	6,65%
2007	75,82%	15,54%	3,32%	5,32%
2008	79,00%	14,72%	1,33%	4,95%
2009	76,11%	16,74%	6,25%	0,90%
2010	79,26%	16,31%	2,29%	2,15%
2011	71,76%	25,07%	1,73%	1,44%

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

V tabulce 5 je jasně vidět, že v celkových příjmech obce převládají téměř ve všech sledovaných letech daňové příjmy. Výjimkou je opětovně rok 2003, kdy 65,92 % převažovaly

na celkových příjmech dotace, a rok 2004, kdy byly daňové příjmy (47,54 %) a dotace (47,24 %) téměř vyrovnané. Nedaňové příjmy se za sledované období podílely na celkových příjmech průměrně 12,93 %. Jejich význam na celkových příjmech obce v posledních letech roste. Kapitálové příjmy, které obec získává především prodejem nehmotného majetku, nemají na celkových příjmech podstatný vliv až na rok 2006, kdy se na celkových příjmech podílely 6,25 %. Jednotlivé příjmy budou blíže analyzovány v následujícím textu.

6.2.1 Regresní analýza celkových příjmů

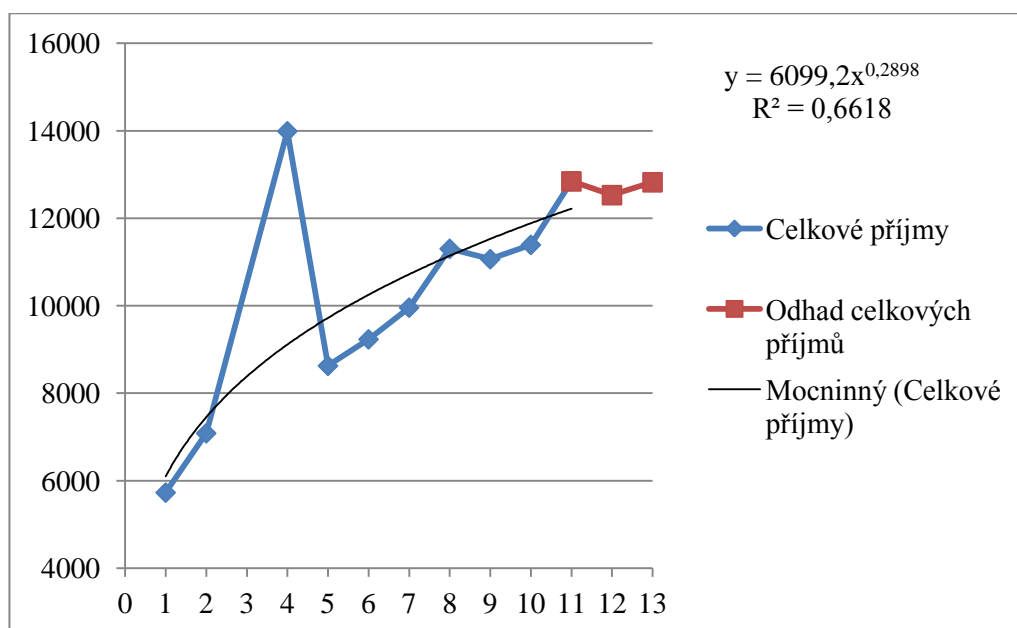
Pro potřeby regresní analýzy byla vytvořena tabulka 6. V tabulce 6 je uvedena predikce celkových příjmů na roky 2012 a 2013, která byla získána prostřednictvím statistického softwaru STATISTICA. Pracuje se s mocninovou regresní funkcí ve tvaru $y = a x^b$, kde A , B jsou parametry, které jsou odhadnuty pomocí metody nejmenších čtverců, x je nezávislou proměnou a y je proměnou závislou. Za nezávislou proměnou x jsou dosaženy jednotlivé roky, resp. hodnoty jednotlivých let, kdy za základ časové řady je považován rok 2001, a je mu přiřazena hodnota $t = 1$. Závislá proměnná y vyjadřuje skutečné hodnoty celkových příjmů obce v letech 2001 – 2011. Při výpočtu regresní rovnice byl eliminován rok 2003, který se viditelně odchyluje. Roky 2012 a 2013 jsou odhadem celkových příjmů zjištěných právě prostřednictvím regresní analýzy. Mocninová regresní funkce byla zvolena na základě hodnoty indexu spolehlivosti, resp. determinantu R^2 . Index spolehlivosti nabývá hodnot v intervalu od 0 do 1. Čím více se blíží hodnota jedné, tím je zvolený typ funkce vhodnější. Výsledná mocninová funkce je ve tvaru $y = 6099,2 x^{0,2898}$ hodnota R^2 je 0,6618.

Tabulka 6: Predikce příjmů obce pro rok 2012 a 2013 (v tis. Kč)

rok	2001	2002	2004	2005	2006	2007
x	1	2	4	5	6	7
y	5 731,53	7 087,88	13 992,03	8 629,98	9 235,32	9 960,33
rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013
x	8	9	10	11	12	13
y	11 305,03	11 068,03	11 393,76	12 846,45	12 531,98	12 826,07

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

Mocninový model regresní analýzy je znázorněn na obrázku 4. Odhad odpovídá nejpravděpodobnější částce budoucích příjmů. Oba odhadnuté roky se pohybují nad průměrem období 2001 - 2011, který je 11 025,43 tis. Kč. V tabulce 6 si lze všimnout, že hodnota obou odhadnutých příjmů je nižší, než byl poslední skutečný příjem v roce 2011.

Obrázek 4: Regresní analýza celkových příjmů (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

V tabulce 7 jsou uvedeny meziroční tempa růstu celkových příjmů v letech 2001 – 2011. V tabulce lze pozorovat růst celkových příjmů v roce 2003 o 182,59 % oproti předcházejícímu roku. Je zde viditelný pokles celkových příjmů o 2,10 % v roce 2009 oproti roku 2008. Celkové příjmy mezi léty 2001 – 2011 rostly průměrně o 9,38 % ročně.

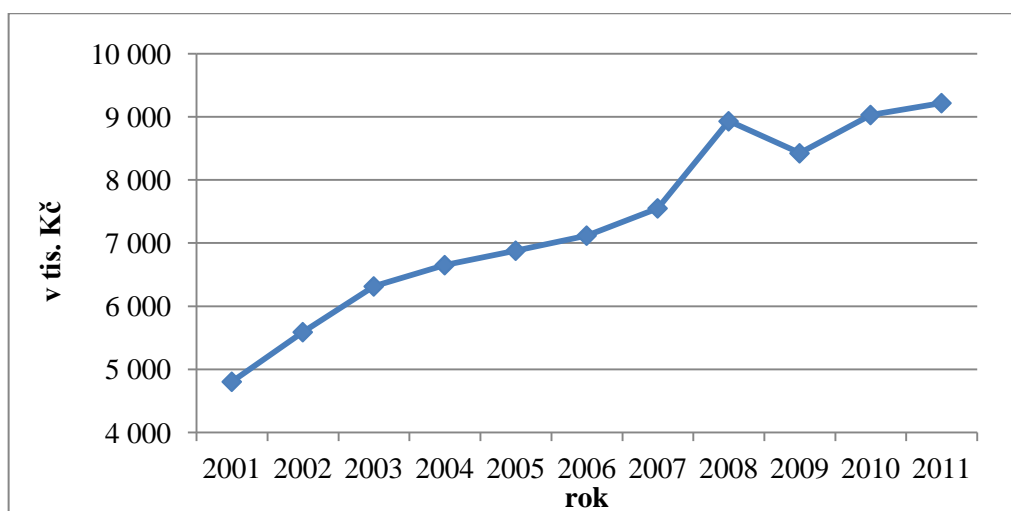
Tabulka 7: Tempo růstu celkových příjmů v letech 2001 – 2011

rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
meziroční tempo (v %)	---	23,66	182,59	- 30,14	- 38,32	7,01
rok	2007	2008	2009	2010	2011	
meziroční tempo (v %)	7,85	13,50	- 2,10	2,94	12,75	

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

6.3 Daňové příjmy

Daňové příjmy tvoří největší část příjmů v rozpočtu obce. V posledních letech je patrný trend ve zvyšování podílu daňových příjmů na celkových příjmech obcí [28]. Do daňových příjmů jsou zahrnovány příjmy vyplývající ze zákona č. 243/2000 Sb., o RUD a dále místní a správní poplatky. Na následujícím obrázku 5 lze pozorovat vývoj celkových daňových příjmů v období 2001 – 2011.

Obrázek 5: Vývoj celkových daňových příjmů v letech 2001 – 2011 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

Na obrázku 5 je vidět rostoucí charakter daňových příjmů za sledované období. Výjimkou je pouze rok 2009, kdy došlo k poklesu celkových příjmů. Tuto skutečnost lze přisoudit ekonomické krizi, která vedla k výraznému poklesu celostátně vybraných daní. Následující tabulka 8 uvádí celkové daňové příjmy v přepočtu na jednoho obyvatele.

Tabulka 8: Daňové příjmy obce na 1 obyvatele v letech 2001 – 2011 (v tis. Kč)

rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
celkem v tis. Kč	4 804,91	5 590,72	6 314,96	6 652,03	6 880,90	7 119,65
na 1 obyvatele v Kč	6 415	7 318	8 148	8 695	8 580	8 790
rok	2007	2008	2009	2010	2011	
celkem v tis. Kč	7 551,49	8 931,26	8 424,14	9 030,38	9 218,45	
na 1 obyvatele v Kč	9 220	10 570	9 683	10 297	10 393	

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

Z tabulky 8 vyplývá, že daňové příjmy na 1 obyvatele v Kč mají rostoucí charakter, opět až na rok 2009. Průměrný příjem z daňových příjmů na jednoho obyvatele činí 8 919 Kč.

6.3.1 Regresní analýza daňových příjmů

Pro potřeby regresní analýzy byla vytvořena tabulka 9. Tabulka uvádí predikci daňových příjmů na roky 2012 a 2013. Predikce byla získána pomocí statistického softwaru STATISTICA. Tabulka 9 obsahuje data odpovídající skutečným daňovým příjmům za období 2001 – 2011 a jejich odhad na rok 2012 a 2013. Za nezávislou proměnnou x jsou dosaženy hodnoty jednotlivých let, kdy za základ časové řady je považován rok 2001, kterému je přiřazena hodnota $t = 1$. Závislá proměnná y vyjadřuje skutečné hodnoty celkových daňových

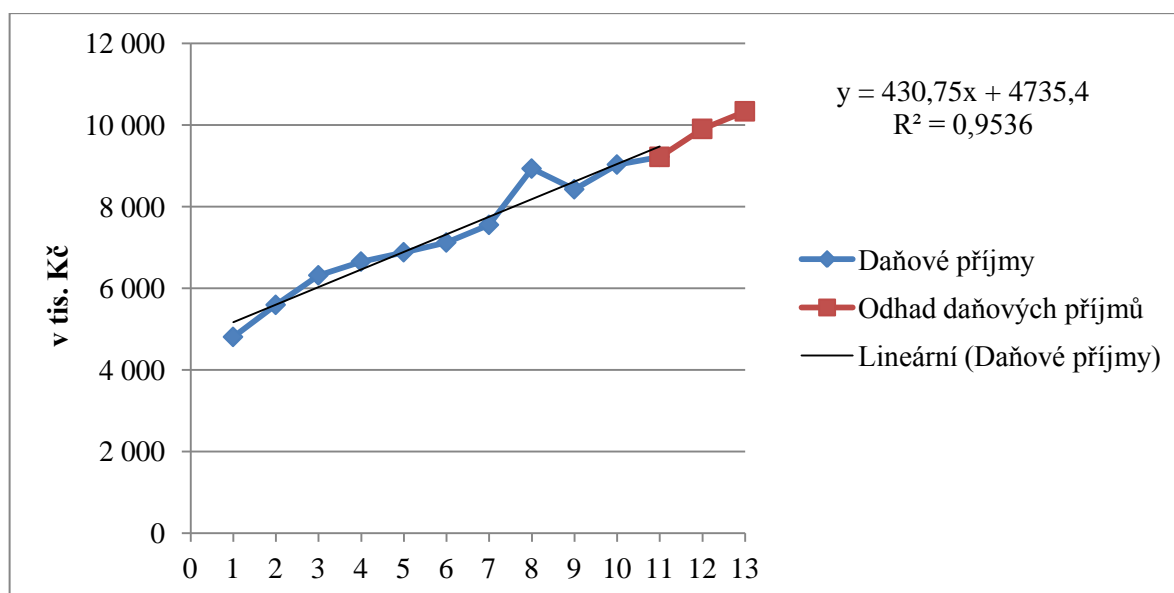
příjmů obce Kropáčova Vrutice v letech 2001 – 2011. Výsledná lineární funkce je ve tvaru $y = 4735,376 + 430,754x$ a hodnota R^2 je 0,9536.

Tabulka 9: Predikce daňových příjmů obce pro rok 2012 a 2013 (v tis. Kč)

rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
x	1	2	3	4	5	6	7
y	4 804,91	5 590,72	6 314,96	6 652,03	6 880,90	7 119,65	7 551,49
rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
x	8	9	10	11	12	13	
y	8 931,26	8 424,14	9 030,38	9 218,45	9 904,42	10 335,18	

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

Lineární model regresní analýzy znázorňuje obrázek 6. Oba odhadnuté roky, se nacházejí nad průměrem 7 319,90 tis. Kč. Odhad na rok 2013 nelze považovat za spolehlivý, i přes vysoký index spolehlivosti, vzhledem ke změně metodiky RUD v roce 2013.

Obrázek 6: Regresní analýza daňových příjmů (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

Následující tabulka 10 vyjadřuje meziroční tempo růstu daňových příjmů v jednotlivých letech. Z tabulky vyplývá, že daňové příjmy po celé sledované období rostly až na rok 2009, kdy došlo k jejich poklesu o 5,68 % oproti předcházejícímu roku. Celkové daňové příjmy v období 2001 – 2011 rostly průměrně o 7,51 % ročně.

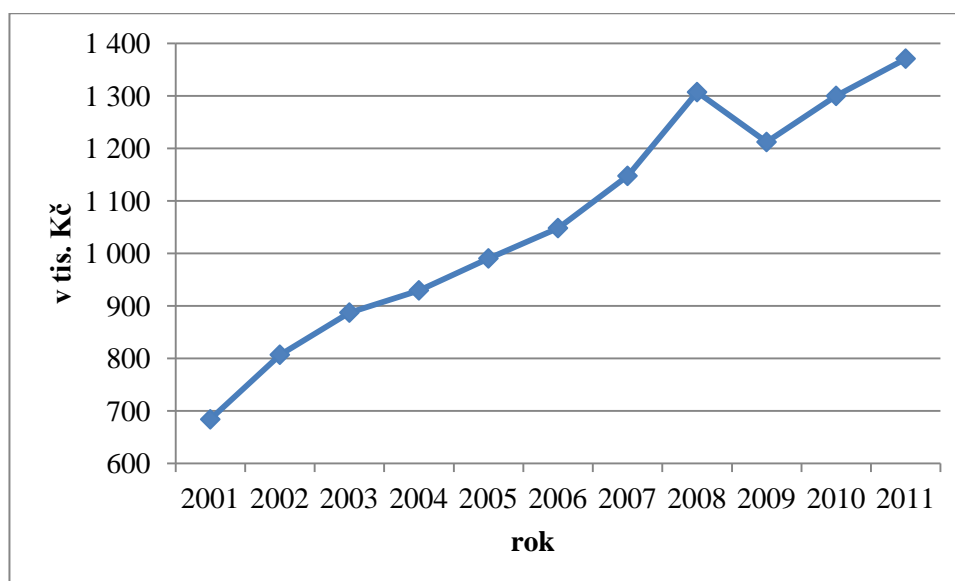
Tabulka 10: Tempo růstu daňových příjmů (v %)

rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
meziroční tempo (v %)	---	16,35	12,95	5,34	3,44	3,47
rok	2007	2008	2009	2010	2011	
meziroční tempo (v %)	6,07	18,27	- 5,68	7,20	2,08	

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

6.3.2 Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti

Na obrázku 7 je viditelný pozitivní rostoucí trend sdíleného příjmu z daně z příjmů FO ze závislé činnosti, který byl narušen až ekonomickou krizí v roce 2009. Od roku 2010 bylo opět navázáno na předešlou vývojovou tendenci.

Obrázek 7: Příjem obce z daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

Na výši sdíleného příjmu pro obec Kropáčova Vrutice má samozřejmě vliv celostátní inkaso této daně, které v roce 2009 zaznamenalo propad na 111 042 mil. Kč oproti roku 2008, kdy byl celorepublikový příjem 115 180 mil. Kč. [26]

Na obrázku 7 v příjmech obce z daně z příjmů FO ze závislé činnosti je od roku 2002 zahrnut i 1,5 % podíl obce na celorepublikovém výnosu daně z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků, který je rozdělen na základě počtu zaměstnanců v obci ku počtu zaměstnanců v ČR. Tento podíl má sloužit jako motivační prvek pro obec. Příjmy obce Kropáčova Vrutice z tohoto podílu jsou velice zanedbatelné, proto jsou v této práci uváděny souhrnně.

Nejvýznamnější legislativní změna u daně z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků proběhla v roce 2007, kdy byla zavedena jednotná sazba ve výši 15 %.

Následující tabulka 11 uvádí přepočtený výnos z daně z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků pro lepší názornost v přepočtu na jednoho obyvatele.

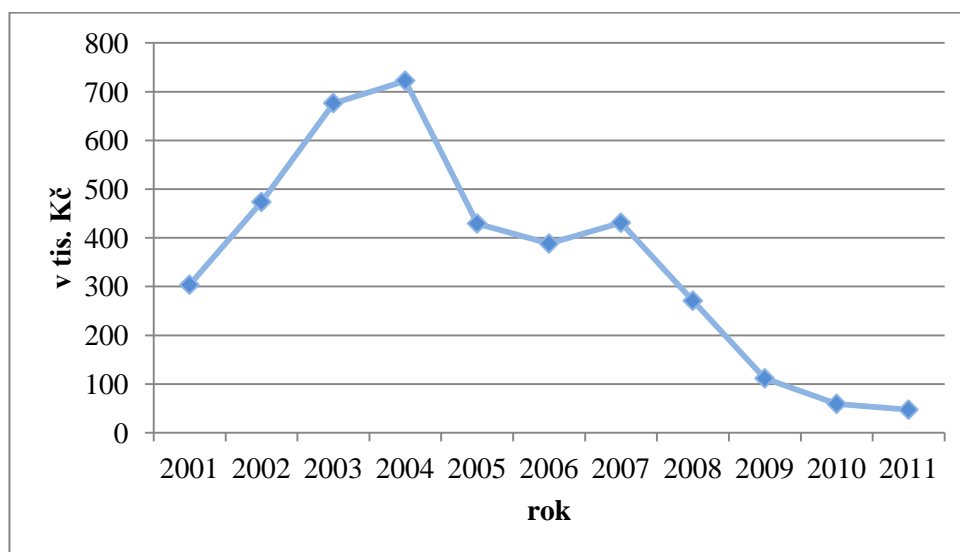
Tabulka 11: Daň z příjmů FO ze závislé činnosti v přepočtu na jednoho obyvatele

rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
celkem v tis. Kč	683,67	806,76	887,12	929,46	990,39	1 048,15
na 1 obyvatele v Kč	912,78	1055,96	1144,67	1214,98	1234,90	1294,01
rok	2007	2008	2009	2010	2011	
celkem v tis. Kč	1 147,68	1 307,31	1 212,25	1 300,10	1 371,05	
na 1 obyvatele v Kč	1401,32	1547,12	1393,39	1482,44	1545,71	

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

6.3.3 Daň z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti

Na obrázku 8 lze pozorovat od roku 2004 pokles v příjmech obce z daně z příjmů FO ze samostatně výdělečné činnosti.

Obrázek 8: Příjmy obce z daně z příjmů FO ze samostatně výdělečné činnosti (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

Pokles je způsobený odlivem podnikatelů, kteří přecházejí do pozice zaměstnanců. U obce sice dochází k poklesu výnosu z daně z příjmů FO ze samostatně výdělečné činnosti, současně se však zvyšuje výnos z daně z příjmů FO ze závislé činnosti.

Následující tabulka 12 uvádí přepočtený příjem obce z daně z příjmů FO ze samostatně výdělečné činnosti v jednotlivých letech na jednoho obyvatele obce Kropáčova Vrutice.

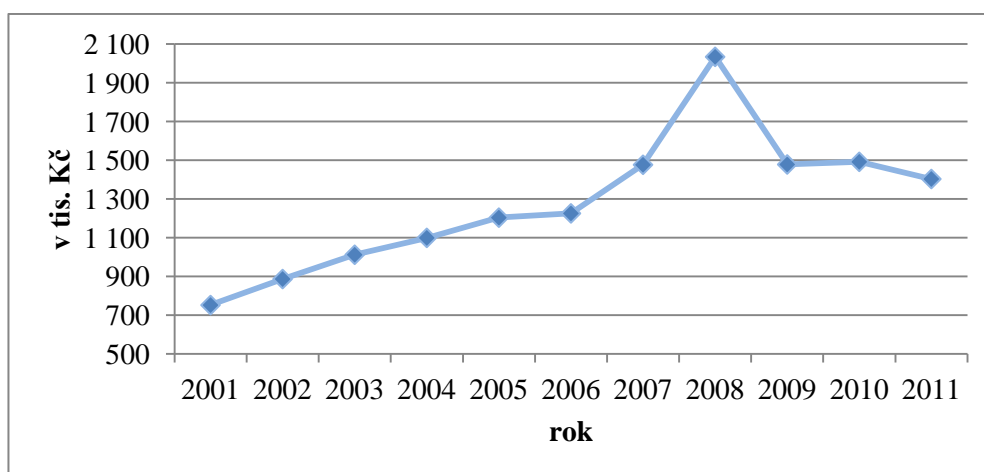
Tabulka 12: Příjmy z DPFO ze samostatně výdělečné činnosti v přepočtu na jednoho obyvatele

rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
celkem v tis. Kč	303,46	473,47	676,31	722,32	429,13	388,12
na 1 obyvatele v Kč	405,15	619,72	872,66	944,21	535,07	479,16
rok	2007	2008	2009	2010	2011	
celkem v tis. Kč	430,87	270,66	111,34	58,96	47,02	
na 1 obyvatele v Kč	526,10	320,30	127,97	67,23	53,01	

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

6.3.4 Daň z příjmů právnických osob

Příjmy z daně z příjmů PO mají až do roku 2009 rostoucí charakter. V roce 2009 je propad způsoben opět ekonomickou krizí, kdy došlo k poklesu celostátního inkasa daně, který se následně promítl do sdílené části pro obec.

Obrázek 9: Příjmy obce Kropáčova Vrutice z daně z příjmů právnických osob (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

V následující tabulce 13 je uveden přepočet výnosu z daně z příjmů PO na jednoho obyvatele obce Kropáčova Vrutice.

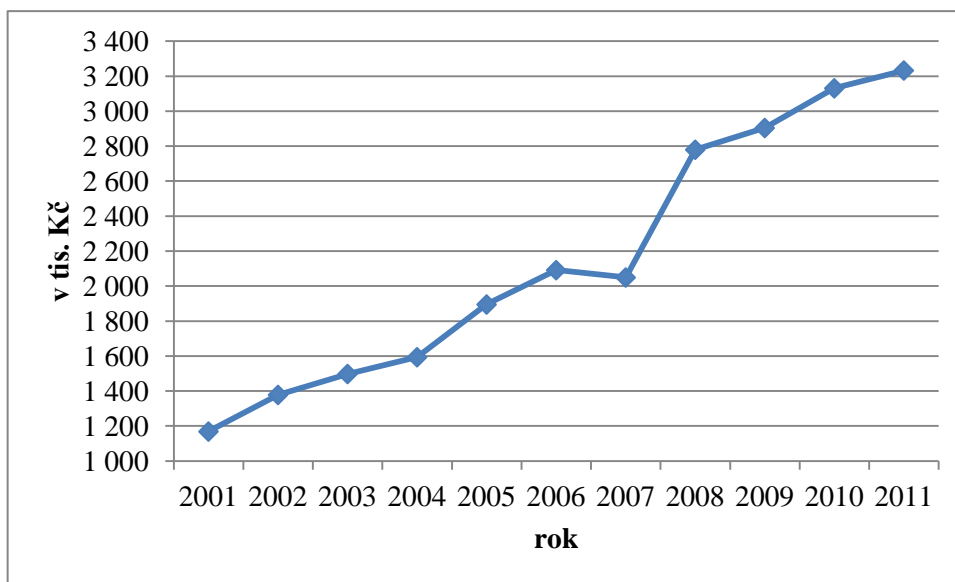
Tabulka 13: Příjmy obce z DPFO v přepočtu na jednoho obyvatele

rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
celkem v tis. Kč	752,03	886,61	1 011,97	1 099,16	1 203,71	1 225,79
na 1 obyvatele v Kč	1 004,04	1 160,48	1 305,76	1 436,82	1 500,89	1 513,32
rok	2007	2008	2009	2010	2011	
celkem v tis. Kč	1 476,85	2 034,39	1 478,51	1 492,01	1 403,40	
na 1 obyvatele v Kč	1 803,23	2 407,56	1 699,44	1 701,26	1 582,19	

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

6.3.5 Daň z přidané hodnoty

Podíl na celostátním výnosu DPH plyne do rozpočtu obce podle RUD od roku 2001. [17] Z obrázku 10 je patrné, že příjmy obce z DPH mají dlouhodobě rostoucí tendenci. Výjimečný je pouze rok 2007, kdy došlo k nepatrnému poklesu.

Obrázek 10: Příjmy obce z DPH v jednotlivých letech (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

Vliv na příjem pro obec má samozřejmě celostátně vybraná výše daně, která je pak obcím prostřednictvím RUD přerozdělena. V posledních letech docházelo novelizacemi zákona ke změně výše základní a snížené sazby. V roce 1993 vstoupil v platnost zákon č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty. Základní sazba byla stanovena na 23 % a snížená měla hodnotu 5%. První novela zákona vstoupila v platnost 1. 1. 1995, došlo v ní ke snížení základní sazby na 22%. Během novelizací docházelo nejprve k rozšiřování počtu zboží a služeb se sníženou sazbou daně. Se vstupem do Evropské unie bylo nutné změnit dosavadní právní úpravu DPH. Dosavadní zákon nevyhovoval tzv. Šesté směrnici, která je základním dokumentem o harmonizaci DPH v členských státech unie. Byl přijat zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, který s dalšími novelizacemi platí dodnes. Základní sazba byla stanovena na 19 % a snížená na 5 %. Došlo k převedení služeb a zboží ze snížené sazby do základní, např. telefonní služby, právní služby, stavební materiály, noviny, dětské pleny apod. V roce 2008 došlo novelou zákona k zvýšení snížené sazby na 9 %. V roce 2010 se zvýšila základní sazba na 20 % a snížená na 10 %. Od roku 2012 je základní sazba DPH 20 % a snížená sazba 14 %. V současnosti se jedná o sjednocení obou sazeb do jedné, to je však předmětem politického vyjednávání. [33]

Z tabulky 14 vyplývá, že podíl příjmu z DPH na celkových daňových příjmech obce v posledních letech stoupá. V roce 2001 dosahoval podíl DPH na celkových daňových příjmech obce 24,31 %. V roce 2011 už byl podíl 35,03 %. Lze tedy konstatovat, že podíl DPH na celkových daňových příjmech obce je v současné době velmi významný. DPH je důležitým zdrojem také pro státní pokladnu.

Tabulka 14: Podíl DPH na celkových daňových příjmech obce (v %)

rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
podíl DPH na daňových příjmech (v %)	24,33	24,65	23,72	23,96	27,54	29,38
rok	2007	2008	2009	2010	2011	
podíl DPH na daňových příjmech (v %)	27,14	31,13	34,48	34,67	35,07	

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

V následující tabulce 15 je uveden přepočtený příjem obce z DPH v jednotlivých letech na jednoho obyvatele.

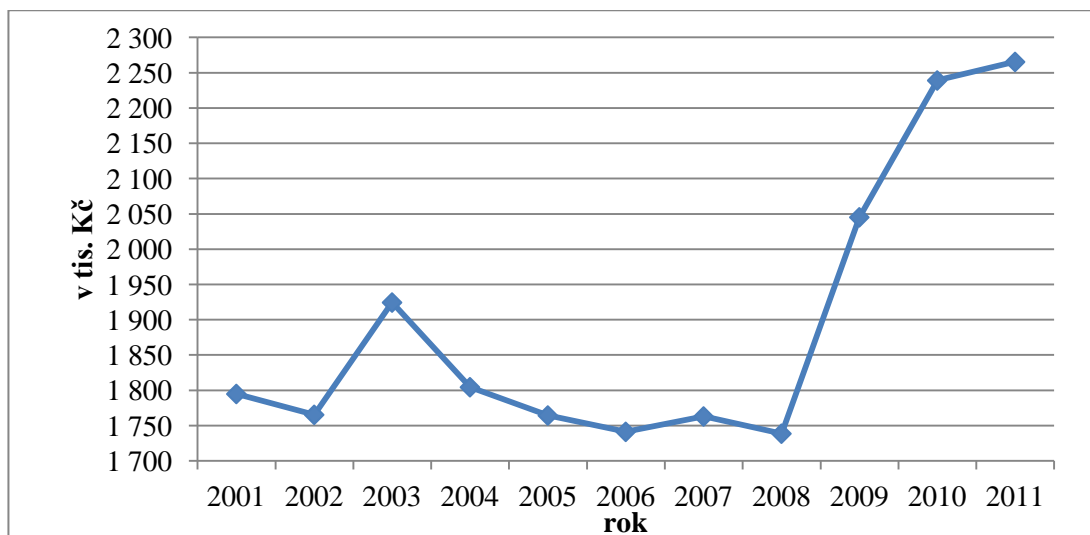
Tabulka 15: Příjmy z DPH v přepočtu na jednoho obyvatele

rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
celkem v tis. Kč	1 168,85	1 378,28	1 497,82	1 593,79	1 895,27	2 091,61
na 1 obyvatele v Kč	1 560,54	1 804,03	1 932,67	2 083,38	2 363,17	2 582,23
rok	2007	2008	2009	2010	2011	
celkem v tis. Kč	2 049,51	2 780,05	2 904,31	3 131,24	3 233,12	
na 1 obyvatele v Kč	2 502,45	3 290,00	3 338,29	3 570,40	3 645,00	

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

6.3.6 Daň z nemovitostí

Zákon o RUD [21] uvádí, že výnos daně z nemovitostí je příjmem té obce, na jejímž území se nemovitost nachází. Na obrázku 11 je znázorněn vývoj příjmů z daně z nemovitostí obce v letech 2001 – 2011. Daň z nemovitostí představuje největší příjmovou položku obce v rámci svěřených daní. Daň z nemovitostí upravuje zákon č. 388/1992 Sb., o dani z nemovitostí. Daň z nemovitostí se skládá ze dvou částí – z daně z pozemků a z daně ze staveb.

Obrázek 11: Příjmy z daně z nemovitostí v letech 2001 – 2011 (v tis. Kč).

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

Daň z nemovitostí představuje v rozpočtu obce Kropáčova Vrutice poměrně významný a stabilní výnos. Obec upravila daň z nemovitostí na svém území naposledy vyhláškou č. 1/2003, o výši koeficientu daně z nemovitostí. Obec může dle novely z roku 2008 zákona o dani z nemovitostí stanovit jeden místní koeficient ve výši 2,3,4 nebo 5, kterým se násobí daňová povinnost poplatníků za jednotlivé druhy pozemků, staveb, samostatných nebytových prostor a za byty. [17] Obec Kropáčova Vrutice možnost zavedení místního koeficientu nevyužila. Obec může ovlivnit výši daně z nemovitostí tím, že prostřednictvím obecně závazné vyhlášky rozhodne o použití koeficientu o jednu kategorii vyšší nebo až o tři kategorie nižší, než odpovídá jejímu počtu obyvatel. Obec Kropáčova Vrutice využila tuto možnost. Obecně závaznou vyhláškou [10] zavedla koeficient s hodnotou 1,5 u staveb pro individuální rekreaci, garáží vystavěných odděleně od obytných domů a staveb pro podnikatelskou činnost. Na obrázku 11 lze v letech 2004 – 2006 sledovat klesající tendenci ve vývoji příjmů z daně z nemovitostí. V roce 2007 nastává mírný růst, který však nevydržel ani do následujícího roku. Významný vzrůst příjmů z daně z nemovitostí lze sledovat v roce 2009. V roce 2009 došlo novelou zákona o dani z nemovitosti ke zrušení osvobození od daně u novostaveb. Novelou byl dále zrušen dosavadní koeficient 0,3 pro obce do 300 obyvatel a koeficient 0,6 v obcích do 600 obyvatel. Tyto koeficienty byly nahrazeny koeficientem 1,0, který do této doby platil pouze pro obce s počtem 600 až 1000 obyvatel. Tato změna neovlivnila příjmy obce Kropáčova Vrutice, protože počet obyvatel v obci se pohybuje v rozmezí 700 -800 obyvatel. V roce 2010 došlo v rámci tzv. Janotova balíčku (balíček úsporných opatření ministra financí Eduarda Janoty) ke zdvojnásobení sazeb daně z nemovitostí. Zvýšení sazeb pozitivně ovlivnilo výnos obce z daně z nemovitostí. [34] Výnos

obce z daně z nemovitostí ovlivňují druhy pozemků a skladba nemovitostí v obci. V Kropáčově Vrutici převažují především zemědělské pozemky. Strukturu pozemků v obci znázorňuje následující tabulka 16.

Tabulka 16: Druhy pozemků v Kropáčově Vrutici

Celková výměra pozemků (v ha)	2408
Orná půda	1711
Zahrady	30
Ovocné sady	7
Trvalé lesní porosty	62
Zemědělská půda	1810
Lesní půda	420
Vodní plochy	16
Zastavěné plochy	34
Ostatní plochy	127

Zdroj: vlastní zpracování dle [35]

Na následující tabulce 17 je uveden příjem obce z daně z nemovitostí v přepočtu na jednoho obyvatele.

Tabulka 17: Příjem obce z daně z nemovitostí v přepočtu na jednoho obyvatele

rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
celkem v tis. Kč	1 795,00	1 765,46	1 924,55	1 804,57	1 764,46	1 741,31
na 1 obyvatele v Kč	2 396,53	2 310,82	2 483,29	2 358,92	2 200,07	2 149,77
rok	2007	2008	2009	2010	2011	
celkem v tis. Kč	1 763,12	1 738,70	2 045,29	2 239,20	2 265,51	
na 1 obyvatele v Kč	2 152,77	2 057,64	2 350,91	2 553,25	2 554,12	

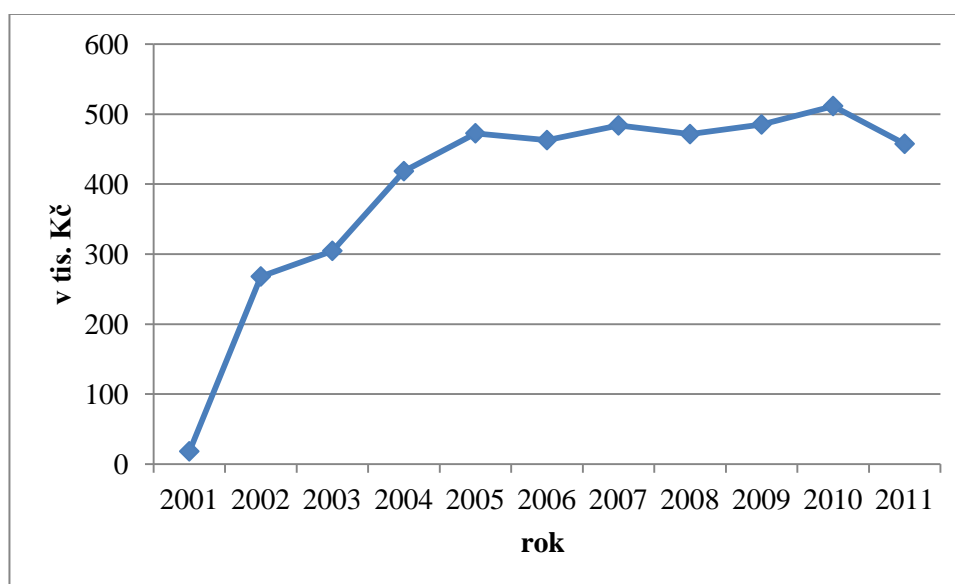
Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

6.3.7 Místní poplatky

Obec upravuje obecně závaznou vyhláškou, které poplatky bude na svém území vybírat. Obec Kropáčova Vrutice zavedla vyhláškou tyto místní poplatky: [11]

- poplatek ze psů;
- poplatek za užívání veřejného prostranství;
- poplatek ze vstupného;
- poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj nebo jiné technické herní zařízení;
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

Příjmy obce z místních poplatků znázorňuje obrázek 12. Obec využila možnost vybírat poplatek za komunální odpad stanovený obecně závaznou vyhláškou na základě ustanovení zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých předpisů ve znění pozdějších. Pokud má obec zaveden systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu vznikajícího na jejím katastrálním území, může místo tohoto poplatku stanoveného obecně závaznou vyhláškou na základě § 1 písm. h) a § 10b zákona o místních poplatcích rozhodnout vybírat právě poplatek za komunální odpad v souladu se zákonem o odpadech. Obec však může na svém území zvolit pouze jednu z uvedených možností. [25] Poplatek za komunální odpad představoval největší část na celkových příjmech obce z místních poplatků ve sledované období. V letech 2002 - 2011 dosahoval tento podíl průměrně 87,41 %. Na obrázku 12 je patrný významný vzrůst příjmů z místních poplatků v roce 2002 oproti roku 2001, který je způsoben zavedením poplatku za komunální odpad až od roku 2002. Výši poplatku za komunální odpad stanovuje obec prostřednictvím obecně závazné vyhlášky podílem skutečně vynaložených nákladů obce na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu v předcházejícím roce k počtu obyvatel přihlášených v obci k trvalému pobytu a staveb určených k individuální rekreaci osob, které nejsou v obci přihlášeny k trvalému pobytu.

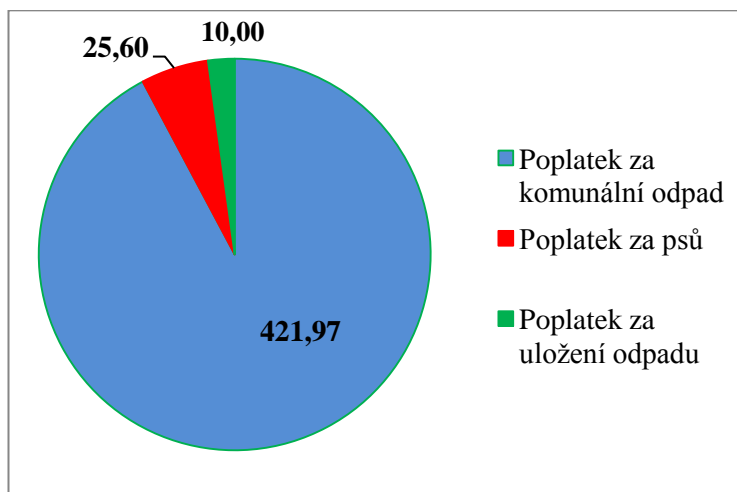

Obrázek 12: Příjmy obce Kropáčova Vrutice z místních poplatků (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

Přestože obec stanovila obecně závaznou vyhláškou místní poplatky, které budou v obci vybírány, k jejich skutečnému výběru nedochází. V letech 2001 – 2004 docházelo pouze k výběru poplatku za užívání veřejného prostranství a po celé sledované období (2001 – 2011) k výběru poplatku ze psů. Poplatek ze vstupného obec nevybrala za sledované období ani

jednou, zřejmě z důvodu administrativní náročnosti, která s výběrem poplatku souvisí. Pro ilustraci je uveden na obrázku 13 podíl jednotlivých poplatků v roce 2011, z něhož je patrné, že obec v roce 2011 měla skutečný příjem pouze z poplatku za komunální odpad, poplatku ze psů a poplatku za uložení odpadu. Poplatek za uložení odpadu vybírá obec v souladu se zákonem o odpadech.

Obrázek 13: Podíl jednotlivých poplatků v roce 2011 v obci Kropáčova Vrutice (v %)

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

Regresní analýza místních poplatků

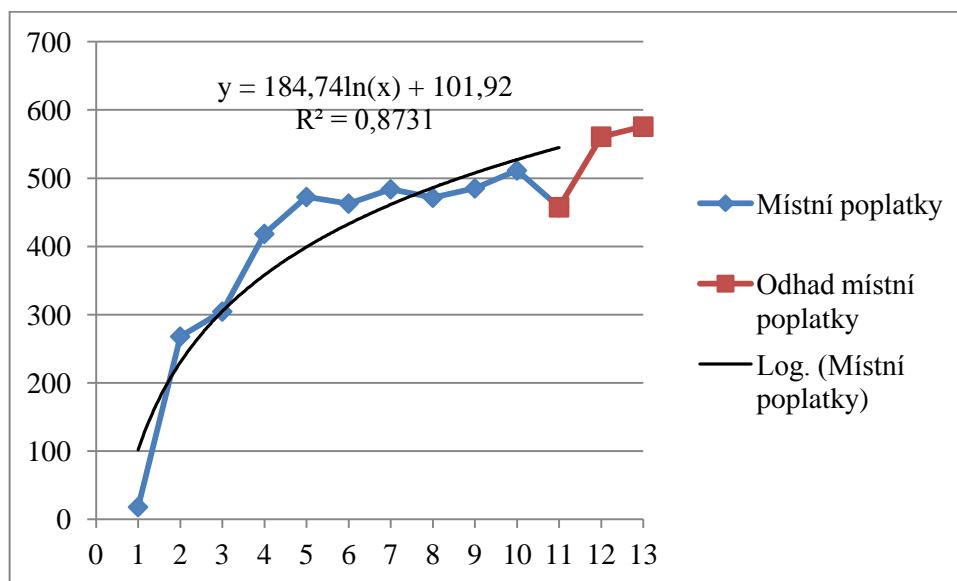
Pro potřeby regresní analýzy byla vytvořena tabulka 18. V tabulce jsou obsažena data odpovídající skutečným příjmům z místních poplatků v letech 2001 – 2011 a jejich následná predikce na rok 2012 a 2013. Predikce byla získána pomocí statistického softwaru STATISTICA. Za nezávisle proměnnou x jsou opět dosaženy hodnoty jednotlivých let, kdy za základ časové řady je považován rok 2001 a je mu přiřazena hodnota $t = 1$. Závislá proměnná y vyjadřuje skutečné příjmy z místních poplatků v letech 2001 – 2011. Index spolehlivosti dosahuje nejvyšší hodnoty při použití logaritmické funkce. Výsledná regresní logaritmická funkce je ve tvaru $y = 184,74 \ln(x) + 101,92$ a hodnota R^2 je 0,8731.

Tabulka 18: Predikce místních poplatků pro rok 2012 a 2013 (v tis. Kč)

rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
x	1	2	3	4	5	6	7
y	18,01	267,99	304,62	418,51	472,65	462,88	483,89
rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
x	8	9	10	11	12	13	
y	471,49	485,23	511,58	457,59	560,98	575,77	

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

Logaritmický model regresní analýzy je znázorněn na obrázku 14. Predikce na rok 2012 i 2013 se nachází nad průměrem 495,86 tis. Kč.

Obrázek 14: Regresní analýza místních poplatků (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

V tabulce 19 je vyjádřeno meziroční tempo růstu místních poplatků v jednotlivých letech. Z tabulky je patrný 1388,40 % nárůst v roce 2002 oproti roku 2001, který je způsoben nízkou hodnotou místních poplatků v roce 2001, kdy obec nevybírala poplatek za likvidaci komunálního odpadu. V tabulce 19 je dále vidět pokles příjmů z místních poplatků v roce 2006, 2008 a 2011. Příjem obce z místních poplatků mezi léty 2001 – 2011 rostl průměrně o 6,92 % ročně. Při výpočtu průměrného tempa růstu bylo eliminováno meziroční tempo v roce 2002, jehož hodnota je velmi odlehlá vzhledem k velmi nízkým příjmům z místních poplatků v roce 2001.

Tabulka 19: Tempo růstu místních poplatků (v %)

rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
meziroční tempo (v %)	---	1388,40	13,67	37,39	12,94	- 2,07
rok	2007	2008	2009	2010	2011	
meziroční tempo (v %)	4,57	- 2,56	2,92	5,43	- 10,55	

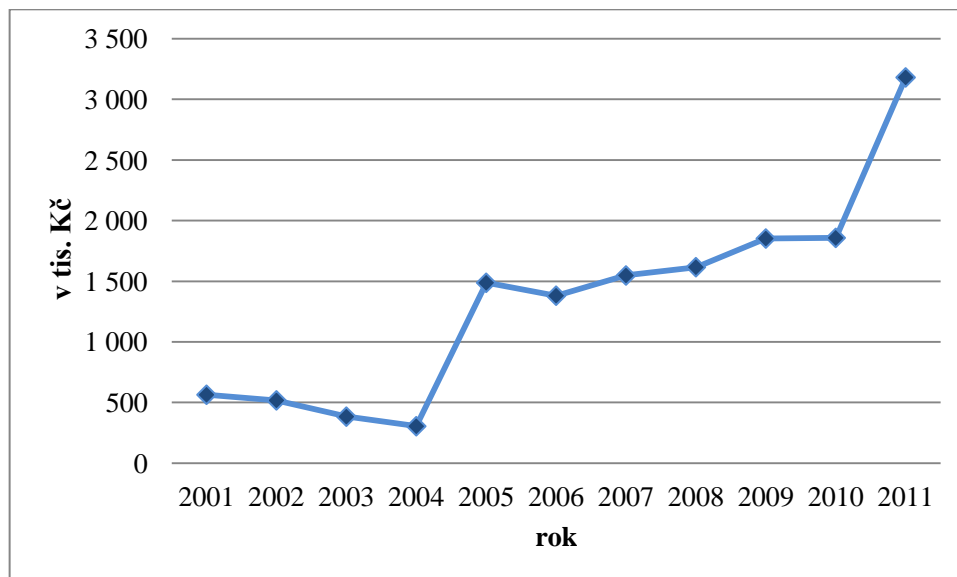
Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

Správní poplatky

Správní poplatky jsou v rozpočtu obce zcela zanedbatelné jejich výše se v letech 2001 – 2011 pohybovala v průměru 15,85 tis. Kč.

6.4 Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy se v posledních letech stávají významnou složkou podílející se na celkových příjmech obce. Vývoj nedaňových příjmů v letech 2001 - 2011 lze pozorovat na obrázku 15.

Obrázek 15: Vývoj nedaňových příjmů obce v letech 2001 – 2011 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

Od roku 2001 do roku 2004 měly nedaňové příjmy obce klesající charakter. Změna nastala v roce 2005, kdy jejich význam na celkových příjmech obce vzrostl. V roce 2005 obec dokončila výstavbu domu s pečovatelskou službou s 29 bytovými jednotkami. Dům s pečovatelskou službou není zařízením sociálních služeb podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů, ale jedná se o byty, které jsou ve vlastnictví obce a o kterých obec sama rozhoduje. Obec přiděluje byty podle předem stanovených kritérií a uzavírá s žadatelem běžnou nájemní smlouvu [31]. Právě příjmy z pronájmu bytů v domě s pečovatelskou službou a příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí ve vlastnictví obce mají největší podíl na nedaňových příjmech obce. Vývoj příjmů z pronájmu nemovitostí ve vlastnictví obce je vidět na následující tabulce 20.

Tabulka 20: Příjmy obce z pronájmu nemovitostí v letech 2001-2011 (v tis. Kč)

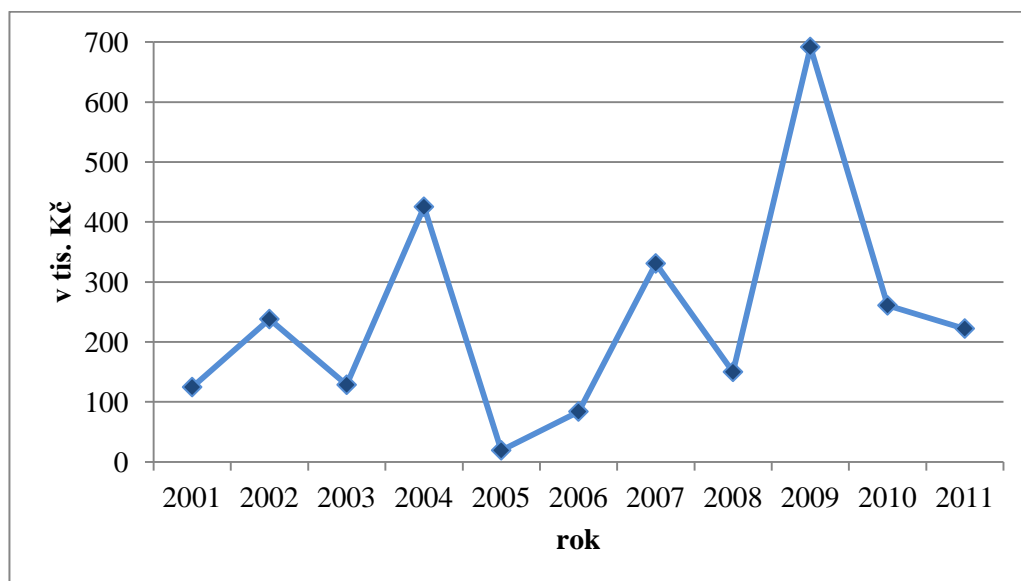
Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Příjem z pronájmu	141,28	169,08	183,72	174,49	699,13	940,16
Rok	2007	2008	2009	2010	2011	
Příjem z pronájmu	1 034,23	1 034,02	1 093,94	1 104,61	1 164,62	

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

V rámci nedaňových příjmů obec dále poskytuje služby. Obec v posledních letech těží dřevo, které následně prodává. Tyto příjmy jsou však zanedbatelné, pohybují se průměrně okolo 10 000 Kč ročně. Významnější položku v rozpočtu obce v oblasti poskytování služeb představují služby související s pronájmem obecních bytů nebo bytů v domě s pečovatelskou službou (zálohy za vodné a stočné, zálohy za topení a ohřev teplé vody a zálohy za služby spojené s užíváním bytu – úklid, vytápění a osvětlení společenských prostor). Mezi další služby, za které získává obec finanční prostředky, patří služby spojené s dopravou dětí do mateřské školy v Chotětově a pronájem hřobových míst. Od roku 2006 dostává obec nekapitálové příspěvky a náhrady za třídění odpad. Tato částka se pohybuje okolo 92 000 Kč. Na obrázku 15 je dále vidět nárůst celkových nedaňových příjmů v roce 2011. Tento nárůst o 1 362 666 Kč byl spojen především s prodejem pozemků, resp. cenou za připojení těchto pozemků na inženýrské sítě.

6.5 Kapitálové příjmy

Obec v posledních letech prodávala svůj dlouhodobý nemovitý i movitý majetek velmi nepravidelně. Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku charakterizuje obrázek 16.

Obrázek 16: Příjmy z prodeje kapitálového majetku v letech 2001 – 2011 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

Jak je vidět na obrázku 16, příjmy obce z prodeje kapitálového majetku jsou velice nestabilním příjmem. Obec v letech 2001 – 2011 prodávala svůj majetek pouze výjimečně. Prodej realizovala především při nedostatku finančních prostředků na investiční záměry obce. Nejvíce majetku prodala obec v letech 2004, 2007 a 2009. V roce 2009 dosáhla výše příjmů

dokonce hodnoty 691 631 Kč, v tomto případě se jednalo o prodej části obecních pozemků na výstavbu nových rodinných domků.

6.6 Dotace

V tabulce 21 lze vidět přijaté dotace obce Kropáčova Vrutice v jednotlivých letech 2001 – 2011.

Tabulka 21: Přijaté dotace v jednotlivých letech

rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
celkové dotace	237,90	741,01	13 202,58	6 610,21	242,39	614,39
rok	2007	2008	2009	2010	2011	
celkové dotace	530,25	559,90	99,75	244,78	185,40	

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

Nejvyšší dotace přijala obec v letech 2003 a 2004. Jednalo se o dotaci ze Státního fondu rozvoje a bydlení na výstavbu domu s pečovatelskou službou. V roce 2005 obdržela obec neinvestiční dotaci na splácení úvěru z programu obnovy a rozvoje venkova z rozpočtu Středočeského kraje. V roce 2006 obec opět obdržela dotaci z programu obnovy a rozvoje venkova z rozpočtu Středočeského kraje. Dále obdržela dotaci ze státního rozpočtu v rámci dotačního vztahu pro rok 2006 a dotaci ze všeobecné pokladní správy na volby do poslanecké sněmovny, na volby do senátu a zastupitelstev obcí. V roce 2007 obec obdržela následující dotace: neinvestiční dotaci z programu obnovy venkova z rozpočtu Středočeského kraje, dotaci z rozpočtu kraje na výměnu čekáren v místních částech Krpy, Sušno a Střížovice a dotaci ze státního rozpočtu prostřednictvím kraje na podporu sociálních služeb a dotaci ze státního rozpočtu prostřednictvím kraje na zabezpečení provozu CzechPointu. V roce 2008 obec opět obdržela dotace na splácení úvěru, dotaci na výměnu čekáren, dotaci na podporu sociálních služeb a dotaci na volby do zastupitelstev krajů. V roce 2009 již obec neobdržela dotaci z programu obnovy a rozvoje venkova na splácení úvěrů a ani dotaci na podporu sociálních služeb. Celkové dotace oproti předcházejícím rokům klesly na pouhých 99,75 tis. Kč. Obec přijala pouze dotaci ze státního rozpočtu v rámci dotačního vztahu pro rok 2009 a dotaci na zajištění voleb do Evropského parlamentu. V roce 2010 opět výše dotací vzrostla, obci byla znovu poskytnuta dotace na podporu poskytování sociálních služeb. Dále dotace ze státního rozpočtu v rámci dotačního vztahu pro rok 2010, dotace na zajištění voleb do Poslanecké sněmovny ČR a voleb do zastupitelstva obce a dotace na sčítání lidu. V roce 2011 přijala obec jedinou dotaci. Jednalo se o dotaci ze státního rozpočtu v rámci dotačního vztahu pro rok 2011. [4]

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo analyzovat příjmy rozpočtu obce Kropáčova Vrutice v letech 2001 - 2011 pomocí regresní analýzy a odhadnout očekávaný výhled na následující dva roky.

První část práce byla zaměřena na charakteristiku územní samosprávy. Následně byl vysvětlen pojem obec a další pojmy s obcí související. Mezi tyto pojmy patří: samostatná a přenesená působnost obce, orgány obce, rozpočet obce, struktura rozpočtu, rozpočtový výhled a rozpočtová skladba. Ve druhé části práce byly charakterizovány daňové příjmy, nedaňové příjmy, dotace a návratné příjmy obcí v ČR. V rámci daňových příjmů bylo popsáno RUD platné v analyzovaném období. Třetí část se věnovala vysvětlení statistických metod, které byly následně v práci použity v závěrečné části.

Cíl práce byl splněn prostřednictvím závěrečné části, která byla věnována analýze příjmů obce Kropáčova Vrutice v letech 2001 – 2011. Nejprve byly uvedeny základní informace o vybrané obci a následně byla provedena analýza celkových příjmů obce v letech 2001 – 2011. Celkové příjmy obce mají od roku 2001 rostoucí tendenci. Rok 2003 a 2004 byl pro obec výjimečný díky obrovskému nárůstu celkových příjmů, který byl způsoben přijatou investiční dotací ze Státního fondu rozvoje a bydlení na výstavbu domu s pečovatelskou službou. V roce 2003 činila tato dotace 13 144,69 tis. Kč a v roce 2004 6 610,02 tis. Kč. Pomocí statistického softwaru STATISTICA byla provedena predikce celkových příjmů pro rok 2012 a 2013. Celkové příjmy obce byly na rok 2012 odhadnuty ve výši 12 531,98 tis. Kč a pro rok 2013 ve výši 12 826,07 tis. Kč. Největší podíl na celkových příjmech obce ve sledovaném období představovaly se 71% příjmy daňové.

V práci byly dále analyzovány právě daňové příjmy obce. Daňové příjmy obce měly v letech 2001 – 2011 rostoucí charakter. Výjimečný byl téměř u všech sdílených příjmů rok 2009, ve kterém se odrazil pokles v celostátním inkasu těchto daní v důsledku ekonomické krize. Přetrvávající tendence v propadu celostátního inkasa některých sdílených daní však nemá významný vliv na celkové obecní příjmy. Prostřednictvím regresní analýzy byly odhadnuty daňové příjmy obce pro rok 2012 ve výši 9 904,42 tis. Kč a pro rok 2013 ve výši 10 335,18 tis. Kč. Odhad pro rok 2013, je nutno brát s určitou rezervou vzhledem ke změně metodiky RUD účinné od roku 2013. Bylo zjištěno, že největší podíl na daňových příjmech má výnos z DPH. V roce 2011 činil tento podíl 35 %. Ze svěřených daní představuje pro obec velmi stabilní příjem daň z nemovitostí, která se v roce 2011 podílela na celkových daňových příjmech obce 25 %. Obec Kropáčova Vrutice by mohla příjem z daně z nemovitostí zvýšit zavedením místního koeficientu, který však obecně závaznou vyhláškou dosud nezavedla.

Dále byly v práci analyzovány místní poplatky. Za pomoci regresní analýzy byla odhadnuta výše příjmu z místních poplatků pro rok 2012 v celkové částce 560,98 tis. Kč a pro rok 2013 ve výši 575,77 tis. Kč. Místní poplatky nepředstavují v rozpočtu obce Kropáčova Vrutice významnou příjmovou položku. Bylo zjištěno, že v obci nedochází k výběru místních poplatků stanovených obecně závaznou vyhláškou. Obec by své příjmy mohla zvýšit právě výběrem zavedených poplatků (poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, popř. poplatek z ubytovací kapacity).

Při analýze nedaňových příjmů byl zjištěn jejich stále rostoucí podíl na celkových příjmech obce. V roce 2011 se nedaňové příjmy na celkových příjmech obce podílely 25 %. Nejvýznamnější položku nedaňových příjmů představují příjmy z pronájmu bytů ve vlastnictví obce.

V práci byla provedena i analýza kapitálových příjmů. Bylo zjištěno, že obec prodává majetek pouze výjimečně při nedostatku finančních prostředků na její investiční záměry. Nejvyšších hodnot dosahovaly kapitálové příjmy v letech 2004, 2007 a 2009. Obec v současné době stále vlastní poměrně velké množství kapitálového majetku (především byty a pozemky), které může případně prodat a použít na budoucí investiční záměry. Dále byly v práci analyzovány přijaté dotace. Nejvyšší dotace přijala obec v letech 2003 a 2004. Jednalo se o dotaci ze Státního fondu rozvoje a bydlení na výstavbu domu s pečovatelskou službou. Během sledovaného období obec obdržela např. tyto dotace: dotaci na splácení úvěru z programu obnovy a rozvoje venkova z rozpočtu Středočeského kraje, dotaci ze státní rozpočtu na podporu sociálních služeb a dotaci z rozpočtu kraje na výměnu čekáren v místních částech.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] CYHELSKÝ, L., SOUČEK, E. *Základy statistiky*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., 2009, 164 s. ISBN 978-80-7480-013-5.
- [2] HAMERNÍKOVÁ, B., MAAYTOVÁ, A. *Veřejné finance*. 2. aktualit. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0.
- [3] HINDLS, R., HRONOVÁ, S., SEGER, J. *Statistika pro ekonomy*. 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007, 415 s. ISBN 978-80-86496-43-6.
- [4] Interní materiály obce Kropáčova Vrutice
- [5] JAROŠ, J. *Kropáčova Vrutice a okolí: od historie k současnosti našich obcí*. 1. vyd. Kropáčova Vrutice: Obecní úřad Kropáčova Vrutice, 2000, 164 s. ISBN 80-238-6378-9.
- [6] KUBANOVÁ, J. *Statistické metody pro ekonomickou a technickou praxi*. Bratislava: Statis, 2008. 247 s. ISBN 978-80-85659-47-4.
- [7] MACHÁČEK, J., TOTH P., WOKOUN R. *Regionální a municipální ekonomie*. 1.vyd. Praha: Oeconomica, 2011, 199 s. ISBN 978-80-245-1836-7.
- [8] KUBANOVÁ, J. *Statistické metody pro ekonomickou a technickou praxi*. Bratislava: Statis, 2008. 247 s. ISBN 978-80-85659-47-4.
- [9] OTRUSINOVÁ, M., KUBÍČKOVÁ, D. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. 1.vyd. Praha: C.H. Beck, 2011, 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.
- [10] Obecně závazná vyhláška obce Kropáčova Vrutice č.1/2003, o výši koeficientu daně z nemovitostí
- [11] Obecně závazná vyhláška obce Kropáčova Vrutice č.1/2011, o místních poplatcích
- [12] PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 587 s. ISBN 978-807-3576-141.
- [13] PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004, 375 s. ISBN 80-726-1086-4.
- [14] PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3., aktualit. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008, 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

- [15] PEKOVÁ, J. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 642 s. ISBN 978-80-7357-698-1.
- [16] PEKOVÁ, J. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. 3. přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005, 527 s. ISBN 80-735-7049-1.
- [17] PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007, 280 s. ISBN 978-802-4720-975.
- [18] VÁŇA, L. K legislativní úpravě RUD: Hodnocení současné právní úpravy rozpočtového určení daní. *Obec a finance: odborné periodikum pro ekonomické otázky obcí a měst*. 2011, roč. XI., č. 1, s. 22. ISSN 1211-4189.
- [19] Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR
- [20] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.
- [21] Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů
- [22] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
- [23] Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje

- [24] Český statistický úřad. *Databáze demografických údajů za obce ČR* [online]. 2012 [cit. 2013-03-28]. Dostupné z www: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm
- [25] *Doporučení pro obce a města: Obecní daně: (místní poplatky, daň z nemovitostí, poplatek za komunální odpad)*. 2. vyd. Editor Lenka Matějková. Praha: Ministerstvo financí, sekce Daně a cla, 2009, 159 s. Edice dobré správní praxe. ISBN 978-80-85045-42-0. Dostupné z www: www.mvcr.cz/odk2/soubor/edsp-obecni-dane-web-pdf.aspx
- [26] Finanční správa. *Údaje z výběru daní: Vývoj inkasa vybraných daní v ČR v letech 1993-2012* [online]. 2013 [cit. 2013-04-08]. Dostupné z www: <http://cfs.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cfs/xsl/13879.html?year=0%C2%93>
- [27] Kropáčova Vrutice oficiální web obce. *Seznam podnikatelů a služeb: Kropáčova Vrutice* [online]. 2011 [cit. 2013-03-28]. Dostupné z www: <http://www.kropacovavrutice.cz/seznam-podnikatelu-a-sluzeb/ds-4181/p1=1004>

- [28] Ministerstvo financí České republiky. *Schéma rozdělení rozpočtového určení daní (RUD) v letech 2013 až 2015* [online]. 2013 [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vf_model_sdil_dani_obci_76019.html
- [29] Ministerstvo vnitra České republiky. *Daňové příjmy obcí jsou vyšší, než se předpokládalo - Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2010 [cit. 2013-03-30]. Dostupné z www: <http://www.mvcr.cz/clanek/danove-prijmy-obci-jsou-vyssi-nez-se-predpokladalo.aspx>
- [30] Ministerstvo vnitra České republiky. Informace k problematice novelizací zákona o loteriích a zákona o místních poplatcích ve vztahu k metodické činnosti Ministerstva vnitra ohledně zpoplatnění hazardu [online]. 2012 [cit. 2013-03-14]. Dostupné z www: <http://www.mvcr.cz/clanek/informace-k-problematice-novelizaci-zakona-o-loteriich-a-zakona-o-mistnich-poplaticich-ve-vztahu-k-metodicke-cinnosti-ministerstva-vnitra-ohledne-zpoplatneni-hazardu.aspx>
- [31] MPSV. CZ: Pečovatelská služba. *DPS - dům s pečovatelskou službou, domov pro seniory a jejich základní charakteristika včetně základních pravidel pro přijetí do sociální služby* [online]. 2013 [cit. 2013-03-29]. Dostupné z www: <http://www.mpsv.cz/cs/13368#d1>
- [32] PETEROVÁ, H. Finanční hospodaření obcí podle novelizací, které nabyly účinnost na přelomu roku. *Obec a finance: odborné periodikum pro ekonomické otázky obcí a měst*. 2012, roč. XII, č. 2, s. 46-47. ISSN 1211-4189. Dostupné z www: <http://www.obecafinance.cz/reserse.asp?rok=2012&cislo=2>
- [33] Podnikatel.cz. *Změny v DPH matou podnikatele, za posledních 20 let už šestkrát* [online]. 2013 [cit. 2013-04-09]. Dostupné z www: <http://www.podnikatel.cz/clanky/zmeny-v-dph-matou-podnikatele-za-poslednich-20-let-uz-sestkrat/>
- [34] Svaz měst a obcí České republiky. *Dvojnásobné zvýšení sazeb u daně z nemovitostí* [online]. 2010 [cit. 2013-04-10]. Dostupné z www: <http://www.smocr.cz/cinnost/financovani-obci/dvojnashobne-zvyseni-sazeb-u-dane-z-nemovitosti.aspx>
- [35] Veřejná databáze ČSÚ. *Vybrané statistické údaje za obec* [online]. 2013 [cit. 2013-03-30]. Dostupné z www:

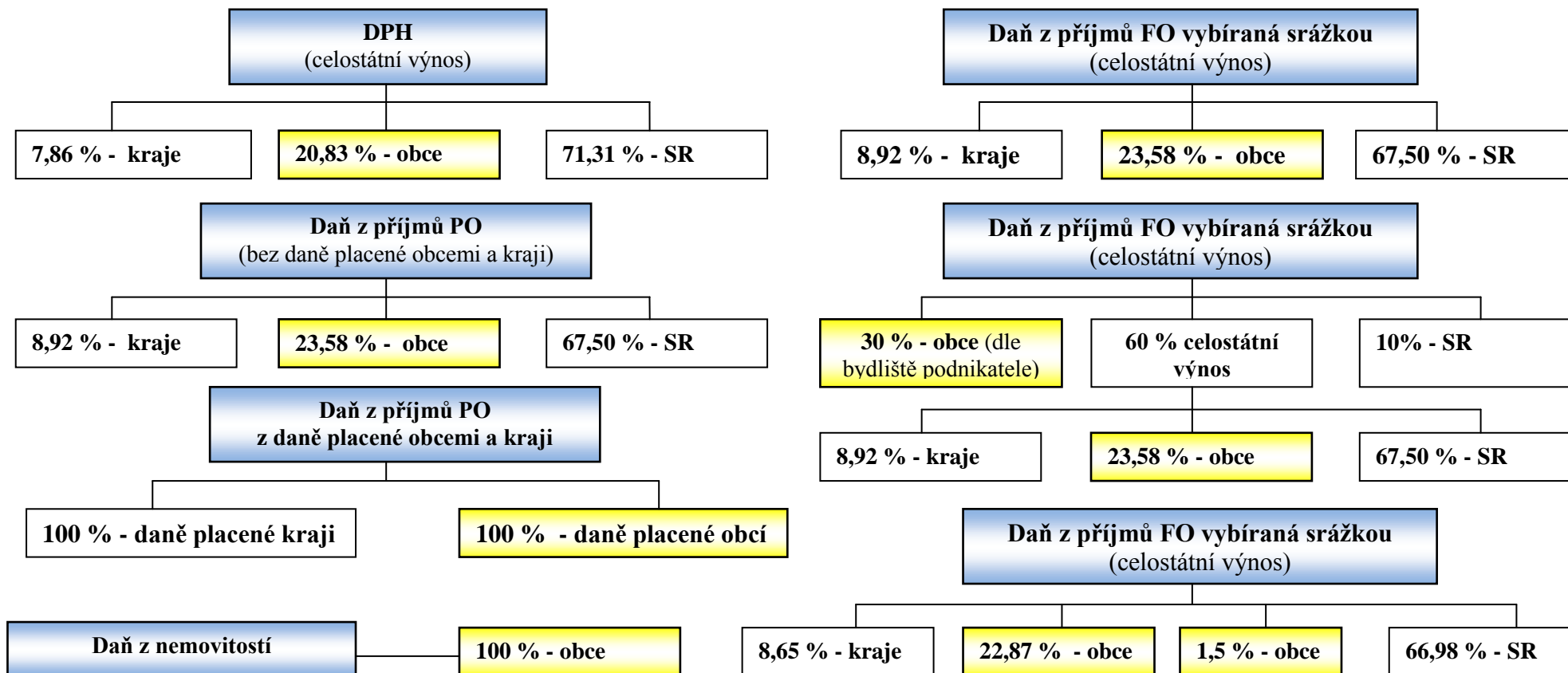
http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=5&pro_1_154=536181&cislotab=MOS+ZV01

- [36] VYHLÁŠKA č. 281/2012 Sb. ze dne 21. srpna 2012 o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. [online]. 2012 [cit. 2013-01-08]. Dostupné z [www: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vyhlasky_72364.html?year=2012](http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vyhlasky_72364.html?year=2012)
- [37] Zákon č. 243/2000 Sb. Portál veřejné správy [online]. [cit. 2013-03-12]. Dostupné z [www:http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonStruct.jsp?page=0&idBiblio=49560&fulltext=&nr=243~2F2000&part=&name=&rpp=100#local-content](http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonStruct.jsp?page=0&idBiblio=49560&fulltext=&nr=243~2F2000&part=&name=&rpp=100#local-content)

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Rozpočtové určení daní pro rok 2013 – 2015

Příloha A: Rozpočtové určení daní pro rok 2013 – 2015

Zdroj: vlastní zpracování dle [28]